

Bilag 3

Baggrundsrapport om forslag til tilpasninger af lokaludvalg

- en redegørelse for forslag til tilpasninger på fem fokusområder vedrørende lokaludvalgenes arbejde: formål, opgaver, repræsentativitet og valg, geografisk inddeling samt administrativ organisering.

Indhold

1. Indledning	4
1.1 Det bærende hensyn med tilpasning af lokaludvalg	4
1.2 Baggrund for arbejdet	4
2. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål	5
2.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål	6
2.2 Opsamling på tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål	7
3. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver	7
3.1 Redegørelse for forslag tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver	10
3.1.1 <i>Arbejdet med bydelsplanerne</i>	10
3.1.2 <i>Tidlig inddragelse</i>	11
3.1.3 <i>Høringer</i>	12
3.1.4 <i>Tidligere og løbende tæt dialog og samarbejde med københavnernes</i>	13
3.1.5 <i>Bredt og faktabaseret arbejde i og med bydelen</i>	15
3.1.6 <i>Miljøopgaven</i>	16
3.1.7 <i>Puljemidler - understøttelse af lokalt engagement og realisering af bydelsplan</i>	17
3.1.8 <i>Samarbejde med, hjælp og vejledning til lokale københavnerdrevne initiativer</i>	18
3.2 Opsamling på tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver	20
4. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes repræsentativitet og valg	20
4.1 Redegørelse for forslag tilpasninger vedr. lokaludvalgenes repræsentativitet og valg	22
4.1.1 <i>Om repræsentativitet og valg</i>	22
4.1.2 <i>Nye procedurer og retningslinjer før, under og efter valg til lokaludvalg</i>	23
4.1.3 <i>Repræsentativitet og motivation</i>	28
4.2 Opsamling på tilpasninger vedr. repræsentativitet og valg	32
5. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes geografiske inddeling	32
5.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes geografiske inddeling	32
5.2 Opsamling på tilpasninger vedr. geografisk inddeling	33
6. Forslag til tilpasninger vedr. Lokaludvalgenes administrative organisering	33
6.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes administrative organisering	34

<i>6.1.1. Lokaludvalgssekretariatene lokale placering bibeholdes</i>	34
<i>6.1.2. Tydeligere kompetence og ansvarsfordeling</i>	35
<i>6.1.3. Systematisk udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange</i>	36
<i>6.1.4. Faglig bistand til lokaludvalgssekretariatene</i>	36
6.2 Opsamling på tilpasninger vedr. administrativ organisering	37

1. Indledning

Denne rapport omhandler forslag til tilpasninger af lokaludvalg inden for fem fokusområder for lokaludvalgenes arbejde: 1) formål, 2) opgaver, 3) repræsentativitet og valg, 4) geografiske inddeling samt 5) administrative organisering.

1.1 Det bærende hensyn med tilpasning af lokaludvalg

Formålet med tilpasning af lokaludvalgene er: *at tilvejebringe de bedst mulige og tidssvarende vilkår for lokaludvalgenes arbejde med københavnerinddragelse og repræsentativitet inden for den eksisterende økonomiske ramme* – på en sådan måde, at københavnernes pointer fra københavnerinddragelsen (MFK) i 2018-19 tilgodeses i videst muligt omfang. Kommunes principper for øget dialog med københavnere indgår i bilag 13.

Pointerne fra MFK handler i høj grad om at forbedre københavnerinddragelsen ved, at Københavns Kommune tilrettelægger en tidligere, tydeligere og mere reel inddragelse. Herunder sikrer bedre, fagligt og tværgående samarbejde om inddragelsen, og har fokus på at understøtte og styrke det lokale engagement og initiativ. Lokaludvalgene er en væsentlig aktør i realiseringen af dette jf. deres rolle som bindeled mellem københavnere og Borgerrepræsentationen, og i kraft af at københavnere i langt overvejende grad ønsker at involvere sig i de beslutninger, der vedrører deres nære, lokale forhold.

Brugen af "københavner" og "københavnerinddragelse" og ikke "borger" og "borgerinddragelse" betyder, at kommunen ønsker dialog og samarbejde med en bred vifte af såvel borgere, som brugere, centrale civilsamfundsaktører, organisationer og virksomheder m.fl. af byen. Hvilke københavnere, der er relevante at inddrage eller tale om, afhænger af den enkelte sag og formålet med inddragelsen.

1.2 Baggrund for arbejdet

Forslagene om tilpasninger af lokaludvalg bygger dels på oplægget om hovedpointer og -idéer til tilpasninger af lokaludvalg (bilag 1), som blev behandlet på gruppeformandskredsens møde d. 18. juni 2020, dels på input fra en dialogfase i august-september 2020.

Bilag 1 blev tilvejebragt på baggrund af kommunens principper for københavnerinddragelse (indgår i bilag 13), resultaterne fra MFK (Bilag 1, s.4), en spørgeskemaundersøgelse om lokaludvalgenes arbejde (indgår i bilag 13) samt pointer fra dialogmøder med lokaludvalgsformænd, medlemmer af gruppeformandskredsen og lokaludvalgssekretariaterne. I bilag 2: 'Opsamling på forslag til tilpasninger af lokaludvalg, findes en oversigt over alle forslag til tilpasninger af lokaludvalg.

I dialogfasen har Økonomiforvaltningen afholdt møder med lokaludvalgssekretariaterne, lokaludvalg, 'Sammen om Byen' (det tværgående forvaltningssamarbejde om københavnerinddragelse) og de af Økonomiforvaltningens forskellige fagcentre; Center for Byudvikling, Center for Økonomi og Borgerrepræsentationens Sekretariat, der i særlig grad betjener lokaludvalgene. Derudover har Økonomiforvaltningen afholdt interview med en række samarbejdspartnere til lokaludvalg for at indhente erfaringer ift. samarbejdet med lokaludvalg. Økonomiforvaltningen har interviewet relevante medarbejdere fra miljøpunkter, helhedsplaner, By og Havn, en skole, kulturhuse, idrætshaller,

Bevillingsnævnet samt erfarende puljeansøgere. Pointer fra dialogmøderne med lokaludvalg og interview med samarbejdspartnere til lokaludvalg kan læses i bilag 13.

Økonomiforvaltningens forslag til tilpasninger af lokaludvalg har i perioden fra den 30. oktober 2020 til den 1. december 2020 været i høring i Københavns Kommunes 12 lokaludvalg. Økonomiforvaltningen har modtaget høringssvar fra alle 12 lokaludvalg. Der er i bilag 11 udarbejdet en opsamling på lokaludvalgenes overordnede, gennemgående bemærkninger i høringssvarene, og i bilag 12 fremgår alle høringssvar med Økonomiforvaltningens individuelle besvarelser.

Pointerne fra høringssvarene og dialogfasen er så vidt muligt indarbejdet i forslag til tilpasninger af lokaludvalg. Det er sket i den udstrækning Økonomiforvaltningen har vurderet, at de har kunne bidrage til en styrkelse af lokaludvalgenes københavnerinddragelse eller repræsentativitet, og kan rummes inden for den nuværende økonomiske ramme for lokaludvalg. I bilag 4 fremgår forvaltningens forslag til nyt koncept samt tids- og procesplan for bydelsplaner, og i bilag 5 er vedlagt et notat vedr. puljemidlernes anvendelsesområde.

I de følgende fire afsnit 2-6 præsenteres Økonomiforvaltningens forslag til tilpasninger samt en redegørelse for behovet for tilpasningerne inden for hvert af de fem fokusområder. Økonomiforvaltningens forslag til ændringer i regelgrundlaget for lokaludvalgenes arbejde, som skal støtte op om de anbefalede tilpasninger, henvises der til i forslag til ændringer i hhv.: Regulativ for lokaludvalg (bilag 6), Kommissorium for lokaludvalg (bilag 7) samt Retningslinier for lokaludvalgenes opstillingsmøde (bilag 8). De nuværende retningslinjer for lokaludvalgenes opstillingsmøde er vedlagt som bilag 9.

2. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål

I overensstemmelse med redegørelsen i dette afsnit, anbefaler Økonomiforvaltningen, at nedenstående forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål implementeres ifm. konstituering af nye lokaludvalg i 2022. I redegørelsen berøres også hovedpointer og -idéer fra bilag 1, eller som har været rejst i dialogfasen, men som ikke har resulteret i forslag til tilpasninger.

- *At lokaludvalgene arbejder aktivt og faktabaseret med en mangfoldighed af københavnere om de temaer, der er væsentlige i de enkelte bydele - via udarbejdelse og løbende realisering af en bydelsplan. Bydelsplanerne er levende, tidssvarende planer, der løbende kan opdateres med nye projekter ligesom realiserede projekter kan angives som afsluttede.*
- *At lokaludvalgene understøtter det lokale engagement og tilbyder information og vejledning til københavnere, der har brug for hjælp til realisering af lokale sager eller initiativer til gavn for bydelen.*
- *At lokaludvalgenes arbejde, herunder med bydelsplanen, ikke på forhånd skal være bundet op på kommunale politikker, temaer, forvaltningernes arbejde eller planer.*
- *At bydelsplanerne godkendes af lokaludvalgene selv og skal ikke forelægges til godkendelse i Økonomiudvalget eller Borgerrepræsentationen.*
- *At lokaludvalgene synliggør den københavnerinddragelse og afvejning af forskellige lokale hensyn og interesser, der ligger til grund for lokaludvalgets udtalelser og arbejde i bydelen,*

når lokaludvalgene bringer lokale interesser og behov videre til forvaltninger, udvalg og Borgerrepræsentationen.

- *At lokaludvalgenes kompetence til at indgå i/facilitere/understøtte eller igangsætte dialogskabende aktiviteter omkring temaer, hvor københavnere i bydelene er uenige om/i beslutninger truffet i udvalgene og Borgerrepræsentationen tydeliggøres.*
- *At det tydeliggøres, at lokaludvalgenes ikke på anden måde kan indgå i/facilitere/understøtte/igangsætte eller anvende puljemidler på aktiviteter, såsom projektforslag eller udviklingsplaner, der er i modstrid med beslutninger truffet i udvalgene og Borgerrepræsentationen*

I bilag 6 og 7 har Økonomiforvaltningen foretaget de nødvendige ændringer i hhv. 'Regulativ for lokaludvalg' og 'Kommissorium for lokaludvalg', som skal sikre et tilpasset regelgrundlag for lokaludvalgenes arbejde i overensstemmelse med de anbefalede forslag til tilpasninger. Ændringerne er sammenholdt med det nuværende regelgrundlag, så det er muligt at se, hvilke ændringer Økonomiforvaltningen har foretaget.

2.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål

Som det er formuleret i 'Kommissorium for lokaludvalg' i dag, har lokaludvalgene en dobbeltrolle ift. både at agere i lyset af de temaer og rammer, der er centrale for Borgerrepræsentationen og at arbejde aktivt med de temaer, der er væsentlige i den enkelte bydel. Lokaludvalgenes opgave med at arbejde i lyset af Borgerrepræsentationens arbejde står tydeligt og centralt i kommissoriet. Lokaludvalgenes arbejde er derfor i høj grad bundet op på, at deres fokus og københavnerinddragelse skal orientere sig mod sager, høringer, politikker mm, der er centrale for Borgerrepræsentationen.

Der er ikke nødvendigvis en indbygget modsætning mellem, hvad der er væsentligt for Borgerrepræsentationen, og hvad der er væsentligt lokalt. Men i bilag 1 om hovedpointer og idéer til tilpasninger af lokaludvalg, er der et bredt ønske om, at lokaludvalgene i højere grad understøtter og prioriterer det lokale initiativ og engagement samt dokumenterer den københavnerinddragelse, der ligger til grund for lokaludvalgenes udtalelser. Det sidste er vigtigt, fordi lokaludvalgene ikke er, eller kan være, repræsentative for hele bydelens mangfoldighed i sig selv og for, at det politisk-administrative niveau reelt kan vurdere lokaludvalgenes input ift. øvrige input fra udvalg, råd, brugerbestyrelser m.fl.

Lokaludvalgsmedlemmerne har begrænsede ressourcer - de arbejder som frivillige og betjenes af sekretariater med få medarbejdere. Det er derfor også afgørende for deres motivation og muligheder for at engagere, facilitere og understøtte bydelens ønsker og behov, at det er bydelen og lokaludvalget selv, der er den primære drivkraft for det arbejde lokaludvalgene prioriterer.

Det er derfor Økonomiforvaltningens anbefaling, at det i formål med lokaludvalg tydeliggøres, at lokaludvalgenes arbejde i langt højere grad tager udgangspunkt i, og fokuserer på de temaer, der er væsentlige for lokaludvalget og københavnere i de enkelte bydele. Det betyder, at lokaludvalgenes arbejde vil være båret af lokale behov og interesser. Dette vil samtidig fjerne den uklarehed, der kan være i det nuværende administrationsgrundlag for lokaludvalg ift., at der i dag ikke er en entydig ramme for, hvilke temaer, der er centrale at arbejde med.

En naturlig følge heraf er, at lokaludvalgenes arbejde starter med dialog og inddragelse af både københavnere og forvaltninger om udarbejdelse af en fakta- og københavnerdrevet lokal arbejdsplan i form af en bydelsplan om bydelens visioner, temaer og projekter. Og at bydelsplanen herefter udgør rammen for lokaludvalgenes arbejde, og skal bruges som et levende dokument, der løbende kan opdateres i takt med at nye, aktuelle projekter opstår og andre realiseres. Arbejdet med bydelsplaner beskrives nærmere i afsnit 3.1.1 under lokaludvalgenes opgaver.

Det er endvidere Økonomiforvaltningens forslag, at lokaludvalgene via lokaludvalgssekretariaterne, er indgang for information og vejledning til lokale initiativrige københavnere, der ønsker hjælp ift. mulige samarbejder, netværk, puljer, tilladelser mv. for at kunne realisere deres lokale initiativer. Dette beskrives nærmere i afsnit 3.1.8 under lokaludvalgenes opgaver.

Lokaludvalgenes kompetenceområde

Gennem de seneste år har der været eksempler på flere sager, hvor lokaludvalgene har iværksat initiativer, der er gået imod beslutninger truffet i Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget eller de stående udvalg. Dette har medført et ønske om at belyse og afklare lokaludvalgenes kompetence i relation til Borgerrepræsentationen og de stående udvalg.

Det er en helt central del af formålet med lokaludvalg, at lokaludvalgene har mulighed for at skabe dialog og frembringe lokale holdninger og interesser ifm. sager, som har betydning for den enkelte bydel. Lokaludvalgenes opgave er at belyse bydelens holdninger og interesser, også hvis disse er forskellige fra beslutninger truffet af Borgerrepræsentationen og udvalgene.

På baggrund af ovenstående er det Økonomiforvaltningens vurdering, at lokaludvalgene har kompetence til at indgå i/facilitere/understøtte/igangsætte og bruge puljemidler på dialogskabende aktiviteter om uenigheder vedr. beslutninger truffet i udvalgene og Borgerrepræsentationen for derigennem at belyse og gøre opmærksom på bydelens interesser og behov.

Lokaludvalgene må udover dialogskabende aktiviteter ikke på anden måde indgå i/facilitere/understøtte/igangsætte eller bruge puljemidler på aktiviteter, der er i modstrid med beslutninger eller planer truffet i udvalgene og Borgerrepræsentationen. Det gælder f.eks. iværksættelse af projektforslag, planer for byudviklingen el.lign., som ikke kan realiseres, og som risikerer at skabe misvisende signaler og oplysninger til københavnere om kommunens beslutninger vedr. udviklingen af byen.

2.2 Opsamling på tilpasninger vedr. lokaludvalgenes formål

Økonomiforvaltningen forventer, at et nyt og tilpasset formål for lokaludvalg, med fokus på understøttelse og prioritering af det lokale initiativ og engagement frem for fokus på centrale planer og temaer, vil frigive ressourcer til lokaludvalgenes arbejde med og for bydelen. Økonomiforvaltningen forventer endvidere, at en mere tydelig beskrivelse af hvad lokaludvalgene har kompetence til vil afhjælpe de problematikker og spørgsmål der hidtil har været ift. hvad lokaludvalg må og ikke må.

3. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver

I overensstemmelse med redegørelsen i dette afsnit, anbefaler Økonomiforvaltningen, at nedenstående forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver implementeres ifm. konstituering af nye

lokaludvalg i 2022. I redegørelsen berøres også hovedpointer og -idéer fra bilag 1, eller som har været rejst i dialogfasen, men som ikke har resulteret i forslag til tilpasninger.

- *At lokaludvalgene påbegynder deres arbejde med udarbejdelse af en bydelsplan, som udstikker visioner, temaer og projekter for de eksisterende lokaludvalgs arbejde. Bydelsplanen er bydelens og lokaludvalgets egen visions- og arbejdsplan, som godkendes af lokaludvalget og ikke længere skal undergå centrale godkendelsesprocesser.*
- *At lokalvalgenes arbejde bygger på fakta om bydelen og fokuserer bredt og proportionelt på alle fagforvaltningsområder, aktuelle udfordringer og interesser, der gør sig gældende i bydelene.*
- *At lokaludvalgene arbejder aktivt med at invitere og integrere københavnere i lokaludvalgenes arbejde med udarbejdelse og løbende realisering af bydelsplanens temaer og projekter samt udviklingen af bydelen generelt.*
- *At lokaludvalgene arbejder aktivt med at integrere en bredere vifte af lokale foreninger i lokaludvalgenes arbejde f.eks. ved at invitere og opfordre suppleanter til at indgå i arbejds- eller undergrupper.*
- *At lokaludvalgene underbygger sine holdninger og udtalelser gennem en konsekvent synliggørelse af de fakta, den københavnerinddragelse, det arbejde og den vægtning af forskellige hensyn i bydelen, der ligger til grund for udtalelserne.*
- *At lokaludvalgenes adgang og søgefunktion til data i kommunes statistikbank om lokaludvalgsområdet og lokalbefolkningen forbedres og udvides, så lokaludvalgene:*
  - *Kan arbejde langsigtet, strategisk og udarbejde deres bydelsplan på baggrund af relevante fakta om bydelens forskelligartede behov.*
  - *Løbende kan kvalificere og opdatere deres arbejde med realisering af temaer, projekter og indsatsområder i bydelsplanen eller ad hoc sager med specifikke data for det enkelte sagsområde.*
  - *Kan kvalificere og underbygge løbende udtalelser og høringssvar til Borgerrepræsentationen og udvalgene med data om bydelens udfordringer, behov og potentialer.*
- *At puljemidlernes anvendelsesområde udvides, så lokaludvalgene kan bevilge tilskud til en bred vifte af lokale ansøgninger om både aktiviteter, udstyr og materiel. Tilskud skal gives inden for kommunalfuldmagtens og øvrige relevante regelgrundlags rammer for tildeling og anvendelse af kommunale midler.*
- *At lokaludvalgene eksperimenterer med involvering af københavnere i prioriteringer af puljemidlernes anvendelse til afgrænsede indsatsområder.*

Anbefalede tilpasninger vedr. forvaltningernes tidlige inddragelse og samarbejde

- *At forvaltningernes tidlige samarbejde med lokaludvalgssekretariater og lokaludvalg sker på tværs af alle forvaltninger, men fleksibelt, så det tilpasses de enkelte forvaltningers organisering og arbejdsgange samt lokaludvalgenes behov. F.eks. i form af et årligt dialogmøde om behovsprognoser, kommende sager og mulige samarbejder af lokal relevans. Hvert 4. år afholdes et større eller flere møder med henblik på., at forvaltningerne kan medvirke til kvalificering af lokaludvalgenes arbejde med bydelsplaner.*
- *At forvaltninger og lokaludvalgssekretariater etablerer en procedure for løbende tidlige dialog, forventningsafstemning og samarbejde om sager, der kan være væsentlige for bydelen.*
- *At forvaltningerne samarbejder med lokaludvalgene om tilrettelæggelse og afholdelse af københavnerinddragelse i sager, hvor inddragelse er oplagt eller politisk besluttet. Kommunens principper for københavnerdialog er i fokus i samarbejdet. Der afprøves, så vidt muligt, nye metoder til københavnerinddragelse, som f.eks. borgersamlinger, vejledende prioriteringer af puljemidler eller projektforslag samt digitale inddragelsesmetoder.*
- *At forvaltningerne tilvejebringer en høringsfrist på min. 6 uger, hvis der har være en forudgående tidlig inddragelse af lokaludvalg, min. 8 uger i de tilfælde der ikke har været tidlig inddragelse, og 12 uger hvis sagen fordrer en mere omfattende, mangfoldig københavnerinddragelse.*
- *At forvaltningerne oplyser, hvilke lokale udfordringer og behov for input, der gør sig gældende i sagsmateriale, der fremsendes til lokaludvalgene, så lokaludvalgene kan målrette sine udtalelser efter forvaltningernes behov for input.*
- *At lokaludvalgene selv prioriterer i hvilke høringer de svarer på, og at de derved ikke er forpligtigede til at udtale sig i alle sager og høringer, der fremsendes af forvaltningerne.*
- *At lokaludvalgene synliggør og redegør for de fakta, den viden og københavnerinddragelse, der ligger til grund for deres udtalelser. Lokaludvalgene tilvejebringes råd og vejledning ift. udarbejdelse af hørings svar/udtalelser til det politisk-administrative niveau.*
- *At forvaltningerne skal kende bydelsplanernes indhold på deres ressortområde, og orientere Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og de stående udvalg, hvis elementer i bydelsplanerne har relevans for de sager, der skal behandles. Lokaludvalgssekretariaterne skal orienteres, hvis nye sager har relevans for indsatsområder i bydelsplanerne.*

I bilag 6 og 7 har Økonomiforvaltningen foretaget de nødvendige ændringer i hhv. og 'Regulativ for lokaludvalg' og 'Kommissorium for lokaludvalg', som skal sikre et tilpasset regelgrundlag for lokaludvalgenes arbejde i overensstemmelse med de anbefalede forslag til tilpasninger. Ændringerne er sammenholdt med det nuværende regelgrundlag, så det er muligt at se, hvilke ændringer Økonomiforvaltningen har foretaget.

3.1 Redegørelse for forslag tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver

I overensstemmelse med tilpasningerne vedr. lokaludvalgenes formål er der i lokaludvalgenes opgavevaretagelse fremover et hovedfokus på at arbejde aktivt med bydelens københavnere om de udfordringer og temaer, der er væsentlige i den enkelte bydel samt at bringe lokale interesser og behov videre til udvalgene og Borgerrepræsentationen. Lokaludvalgene skal derfor i endnu højere grad helt grundlæggende tilvejebringes og arbejde med muligheder for at opsøge, engagere og inkludere et bredt udsnit af københavnere.

I det følgende redegøres for, hvorfor og hvordan Økonomiforvaltningens forslag til tilpasninger kan realiseres i lokalvalgenes arbejde.

3.1.1 Arbejdet med bydelsplanerne

Økonomiforvaltningen anbefaler at lokaludvalgene fremover udarbejder en plan for deres arbejde med og for bydelen i begyndelsen af deres funktionsperiode. I dag udarbejdes bydelsplanen af det afgående lokaludvalg og gælder primært for det nye lokaludvalg. Når lokaludvalgenes bydelsplaner udarbejdes af og gælder for det eksisterende lokaludvalg, følger alt andet lige en større aktualitet, motivation og ejerskab til realisering af planen og et naturligt ophæng i det nye lokaludvalg til at fortsætte dialogen med de lokale københavnere om bydelen. Formålet er, at bydelsplanen skal udgøre rammen for lokaludvalgenes arbejde, og skal bruges som et levende dokument, der løbende kan opdateres i takt med at nye, aktuelle projekter opstår og andre realiseres.

Bydelsplanen skal fortsat være lokaludvalgets egen og efterlever centrale politiske rammer og temaer, i det omfang de har sammenhæng med lokale behov og interesser. Planerne skal ikke længere godkendes i hverken forvaltningerne og Borgerrepræsentationen, som ikke er forpligtigede til at realisere bydelsplanernes mål og visioner. Planens styrke, relevans og legitimitet skal opnås ved en tidlig og tæt kvalificerende dialog om fakta, viden og prognoser for bydelen med alle relevante fagforvaltninger og med lokale københavnere om behov og interesser.

I de nuværende bydelsplaner hører over halvdelen af lokaludvalgenes projekter til under Teknik- og Miljøudvalgets fagområde. Hvorvidt det store fokus på dette område, ift. øvrige fagområder relativt set, er i overensstemmelse med de områder, som bydelen har mest behov for at der arbejdes med, er uvist. Men med et bredt, tidligt samarbejde med alle forvaltninger fremover sikres, at lokaludvalgene er velorienteret om fakta og behov i bydelen på alle forvaltningsområder, og dermed kan agere inden for et bredt fagligt felt, som det imødekommer bydelens behov og udfordringer.

Med det nye mere skærpede fokus på, at bydelsplanerne skal være en endnu stærkere og repræsentativ lokal stemme, stiller dette også forventninger om, at det politisk-administrative niveau anvender bydelsplanerne.

Økonomiforvaltningen foreslår, at dette sker dels i den løbende dialog mellem lokaludvalg, lokaludvalgssekretariater og forvaltninger. Dels - og særligt vigtigt - i det helt tidlige sagsforberedende arbejde ift. kommende sager, høringer, politikker mm. der fremlægges overfor det politiske niveau. Forvaltningerne skal orientere sig i bydelsplanerne, og oplyse Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget og fagudvalgene om de visioner, temaer eller projekter i bydelsplanerne, som har relevans

for den pågældende sag. Forvaltningerne skal endvidere løbende oplyse lokaludvalgene om sager, der har betydning for eller vedrører lokaludvalgenes bydelsplaner.

Et uddybende forslag til nyt koncept samt tids- og procesplan for bydelsplaner er vedlagt i bilag 4.

3.1.2 Tidlig inddragelse

Jævnfør kommissoriet er forvaltningerne allerede i dag forpligtet til at inddrage lokaludvalgene tidligt i sager af særlig betydning for den enkelte bydel og i sager, hvor inddragelsen vurderes at kunne give den politiske beslutning et lokalt præg. Økonomiforvaltningen vurderer derfor, at en styrkelse af samarbejdet mest af alt handler om udmøntning af beskrivelser og hensigter i kommissoriet i praksis, så samarbejdet kan foregå i overensstemmelse med tidssvarende ønsker fra københavnere og lokaludvalgene. Det handler om at opnå en endnu bedre københavnerrinddragelse i Københavns Kommune, som bl.a. kan leve op til kommunens principper for københavnerdialog (Indgår i bilag 13).

Etablering af formaliserede aftaler om samarbejde og inddragelse

Det er lokaludvalgenes og lokaludvalgssekretariaternes oplevelse, at forvaltningernes forpligtelse til tidlig inddragelse og samarbejde med lokaludvalg ikke er fast forankret på tværs af kommunen, men afhænger af de enkelte afdelinger og forvaltningsmedarbejderes erfaring eller tidligere samarbejde med lokaludvalg. Dette er med til at skabe svære betingelser for lokaludvalgenes tilrettelæggelse af en kvalificeret tidlig, tydelig, engagerende og mangfoldig københavnerrinddragelse.

Samtidig går forvaltningerne glip af mulighed for at trække på lokaludvalgenes og lokaludvalgssekretariaternes:

- Viden og samarbejde om københavnerrinddragelse, som ofte giver færre lokale frustrationer og bedre lokale resultater.
- Medier til københavnerdialog som f.eks. SoMe og lokale borgerpaneler.
- Viden om lokale holdninger, idéer, udfordringer og muligheder.
- Viden om øvrige relevante lokale indsatser.
- Brede vifte af lokale nøgleaktører, samarbejdspartnere og netværk.

I pointerne fra kommunens københavnerrinddragelse (MFK) i 2018-2019, fremgik det, at københavnere gerne vil have mere reel inddragelse. Det betyder, at de gerne vil inddrages tidligere, hvor indflydelsesrummet er størst, have tydeligere rammer for hvilket indflydelsesrum der er, og modtage mere information og feedback i inddragelsesprocessen.

Københavnere siger ligeledes, at kommunen skal blive bedre til at lave helhedsorienteret samarbejde om københavnerrinddragelsen.

En vigtig forudsætning for, at Københavns Kommune kan lykkes med en reel og vedkommende københavnerrinddragelse er, at forvaltninger og lokaludvalg samarbejder tidligt om de sager, hvor der er brug for forvaltningernes viden, og hvor der skal foregå københavnerrinddragelse.

Størstedelen af Teknik- og Miljøforvaltningen har en udbredt systematisk tilgang til samarbejde med lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater. Det udmønter sig i mange sager med tidlig inddragelse af lokaludvalgene og f.eks. faste halvårsmøder el.lign. aftaler med alle 12 lokaludvalg.

Lokaludvalgene ønsker, at en lignende kultur og aftaler om samarbejde og inddragelse, etableres med de øvrige forvaltninger.

3.1.3 Høringer

Som det er formuleret i 'Kommissorium for lokaludvalg' i dag, skal forvaltningerne fastsætte frister for hørings svar, så lokaludvalgene har tid til at have en dialog med københavnernes inden sagen skal behandles på et møde.

I resultater fra dataindsamlingen om lokaludvalgenes arbejde (indgår i bilag 13) fremgår det, at lokaludvalgene ofte bliver sent inddraget i hørings sager. F.eks. modtages 36% af høringerne med særlig betydning for bydelen med ml. få dage og 4 ugers høringsfrist, mens 42% modtages med ml. 6-8 ugers høringsfrist. Korte høringsfrister og sen inddragelse af lokaludvalg har indflydelse på den københavnerinddragelse og kvalificering lokaludvalgene har mulighed for at foretage ifm. hørings svaret.

Hvis der skal ske en mere reel københavnerinddragelse og tilrettelæggelse heraf, er det Økonomi- forvaltningens vurdering, at der er brug for 8 ugers svarfrist og 12 uger, hvis der skal foretages en meget mangfoldig københavnerdialog med københavnernes. Høringsfristen afhænger dog af, og kan kortes ned til min. 6 uger, hvis der har været en tidlig inddragelse af lokaludvalg og dermed mulighed for i god tid at forberede københavnerinddragelsen.

Synliggørelse og dokumentation

En gennemsnitsberegning viser, at lokaludvalgene har forestået en forudgående københavnerinddragelse i 20% af de samlede hørings svar, og at den inddragelse, der har fundet sted, kan dokumenteres i 25% af tilfældene.

Med forslagene til tilpasninger af lokaludvalg, er der et bredt ønske om, at lokaludvalgene i højere grad bygger deres hørings svar på københavnerinddragelse og synliggør, hvordan den ligger til grund for lokaludvalgenes udtalelser. En synlig dokumentation overfor det politiske niveau vil give lokaludvalgenes input større vægt og legitimitet. Med dokumentation af bydelens behov og den mangfoldige københavnerinddragelse menes, jf. kommissoriet, at lokaludvalgene skal redegøre for de synspunkter og den proces, som lokalt har fundet sted, forud for lokaludvalgenes udtalelser overfor det politiske niveau.

Skabelon for hørings svar

I dag ved vi fra forvaltningerne, at det ikke altid er nemt at afkode, hvad og hvem lokaludvalgenes hørings svar bygger på. Borgerrepræsentationens Sekretariat vil derfor i tæt samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne, og i samråd med Sammen om Byen, udarbejde en guide til udarbejdelse af hørings svar. Den skal være en hjælp til lokaludvalgene og sekretariaterne, så hørings svar i videst muligt omfang kan anvendes i det videre sagsforberedende materiale overfor det politiske niveau. Guiden skal være klar til brug ifm. konstitueringen af de nye lokaludvalg primo 2022.

Afgivelse af hørings svar er valgfrit

Lokaludvalgene er i dag forpligtiget til at svare på alle de høringer de modtager. Det fremgår af bilag 13 om lokaludvalgenes arbejde, at lokaludvalgene samlet set har svaret på 90% af alle modtagne høringer, hvoraf 92, eller 16% af de samlede svar, var til høringer uden særlig betydning for bydelen, og 44% af hørings svarene vurderes at være til høringer med bydækkende emner.

Det vidner om, at lokaludvalgene bruger meget af deres tid på at afgive hørings svar til forvaltningerne. Samtidig er det lokaludvalgs sekretariaternes oplevelse, at det i gennemsnit kun er pointer i 27% af lokaludvalgenes hørings svar, der tages højde for i den videre politiske beslutningsproces.

Det er Økonomiforvaltningens forslag, at lokaludvalgene fremadrettet selv prioriterer i, hvilke høringer de svarer på. Derudover forslås, at der fokuseres på det tidlige forvaltningssamarbejde samt på at kvalificere og dokumentere københavnere inddragelsen i de hørings svar, der udarbejdes, så arbejdet med hørings svar står mål med effekten.

For at have et udgangspunkt for dialog og løbende kvalificering af samarbejdet om høringer, vil Økonomiforvaltningen fremover lave en årlig statistik og evaluering af alle høringsprocesser mellem lokaludvalg og forvaltninger.

3.1.4 Tidligere og løbende tæt dialog og samarbejde med københavnere

Foruden samarbejdet med forvaltningerne om forskellige relevante sager, høringer og københavnere inddragelse, arbejder lokaludvalgene med mange egne indsatser og projekter. I bilag 13 om lokaludvalgenes arbejde fremgår det, at lokaludvalgene involverer et stort antal københavnere. Det foregår særligt via sociale medier, men også via uddeling af puljemidler til lokale projekter og via udmøntning af miljøopgaven.

Det er lokaludvalgs sekretariaternes vurdering, at der på tværs af lokaludvalg i gennemsnit indgik københavnere inddragelse i 80% af lokaludvalgenes egne projekter, og at lokaludvalgene altid arbejder med at opnå en mangfoldig deltagelse i projekter med københavnere inddragelse. De tre mest anvendte metoder til københavnere inddragelsen er sociale medier (34%), dialogmøder med interessenter (19%) og borgermøder (15%). Herefter følger: gademøder (10%), de lokale borgerpaneler (6%), workshops (3%) og øvrige metoder (9%), så som byvandring, brug af lokale nøgleaktører, arbejdsgrupper, lokale arrangementer/byfester, flyers, hjemmesider mm. Lokaludvalgene arbejder ifølge spørgeskemaundersøgelsen altså i høj grad med at inddrage københavnere i de sager, de selv iværksætter.

Det er dog Økonomiforvaltningens vurdering, at der er et uforløst potentiale for at styrke det arbejde, der pågår med inddragelsen af københavnere på andre områder, og at lokaludvalgenes løbende arbejde for bydelen i højere grad kan ske mere direkte med bydelen. I dag vurderes det, at lokaludvalgene i gennemsnit inddrager københavnere i 20% af hørings svarene og i 64% af de sager forvaltningerne foretager tidlig inddragelse af lokaludvalg.

Dels kan der ske en øget københavnere inddragelse – særligt ift. de hørings svar lokaludvalgene fremover prioriterer at udarbejde. Men der kan også sættes mere fokus på at få københavnernes

engagement og ønsker til initiativer mere direkte med i lokalvalgenes løbende arbejde med realisering af bydelsplanen.

Idéer til involvering af københavnere i arbejdsgrupper, midlertidige fokusgrupper mm.

Nogle få lokaludvalg arbejder aktivt med løbende at rekruttere, favne og integrere lokale københavnere i lokaludvalgenes arbejds- eller undergrupper. Et tættere og mere direkte, løbende samarbejde mellem lokaludvalgene og lokale københavnere kan styrke lokaludvalgenes repræsentativitet i bydelen og sammentænke synergien, engagementet og netværket omkring bydelens sammenhængskraft og udvikling. På samme måde kan lokaludvalgene arbejde aktivt med at favne og integrere en bredere vifte af foreningsrepræsentanter i lokaludvalgenes arbejde ved at indtænke suppleanter i f.eks. arbejds- eller undergrupper eller specifikke sager, hvor de kan bidrage med deres viden og synspunkt.

Der kan således være mere fokus på at opbygge en mere formel struktur for dialog og samarbejde med det brede foreningsliv og københavnere. Det kunne f.eks. være en plan for indlemmelse af 'sommerfuglefrivillige', dvs. københavnere, der er aktive i en kort periode, typisk ifm. en enkelt sag, som kan inkluderes i arbejdsgrupperne, hvor de har mulighed for at være aktive på enkelte sager. Det kunne også være oprettelse af midlertidige københavnere-fokusgrupper på udvalgte områder som f.eks. børn, unge eller udsatte eller afholdelse af topmøder for netværk af foreninger i bydelen.

Hvis lokale københavnere skal tiltrækkes, og berige arbejdet i lokaludvalgene via f.eks. arbejdsgrupperne, vurderes det at være vigtigt at smidiggøre råderummet, fleksibiliteten og mulighederne for at realisere det arbejde, der foregår i arbejdsgrupperne for bydelen. Dette kan bl.a. ske i kraft af at lokaludvalgene, i samarbejde med bydelen, definerer klare, faktabaserede, overordnede rammer for lokaludvalgenes arbejde i bydelsplanen. Herved kan løbende projekter og indsatser så vidt muligt afholdes uden f.eks. at skulle besluttes på lokaludvalgs møder. Motivationen kan endvidere bakkes op af temapuljer, der afsættes til realisering af projekter under bydelsplanen. Sekretariatene kan også udarbejde skræddersyede forløb for lokaludvalgsmedlemmer, så de klædes godt på til mødeledelses- og værtssituationer og dermed oparbejder en praksis omkring løbende modtagelse og indføring af københavnere i lokaludvalgenes arbejde og arbejdsgrupper.

Rekrutteringen og synligheden omkring muligheden for deltagelse i lokaludvalgenes arbejde kan med fordel ske mere offensivt. F.eks. ifm. synliggørelse af lokaludvalgenes arbejde i bydelene på sociale medier, i borgerpanelundersøgelser mv. Det kan også ske via opfordring til de københavnere der løbende henvender sig til lokaludvalgene, de der har været involveret i udarbejdelse af bydelsplanen eller til det mere etablerede netværk og foreningsliv, som lokaludvalgene jævnlig er i kontakt med, og som gerne vil arbejde mere aktivt for bydelen.

En større involvering af engagerede københavnere i lokaludvalgenes arbejds- eller undergrupper mm. i forskellige, afgrænsede temaer eller projekter kan også tilgodese de københavnere der ikke kan eller ønsker at stille op til valg til lokaludvalg. F.eks. fordi de ikke repræsenterer en forening eller ikke kan forpligte sig til fire års lokaludvalgsarbejde.

3.1.5 Bredt og faktabaseret arbejde i og med bydelen

I arbejdet med tilpasning af lokaludvalg er der fokus på, hvordan lokaludvalgene sikres de bedst mulige betingelser for, at deres arbejde tager udgangspunkt i bredden af udfordringer og muligheder i bydelen på tværs af kommunes syv forvaltningsområder. I dag vurderes Teknik- og Miljøforvaltningens område at udgøre: 45% af lokaludvalgenes egne projekter, 52% af bydelsplanerne, 54% af forvaltningssager med tidlig inddragelse af lokaludvalg og 58% af høringerne til lokaludvalgene ift. de øvrige seks forvaltningsområder. Ift. lokaludvalgenes arbejde med egne projekter fordeler forvaltningsområderne sig på følgende vis: Teknik- og miljø: 45%, Kultur- og fritid: 23%, Økonomi: 11%, Børn og unge: 8%, Socialområdet: 4%, Sundhed og omsorg: 4% og Beskæftigelse og integration: 3%.

Det er ikke målet i sig selv at alle fagområder skal fylde lige meget i lokaludvalgenes arbejde, men at lokalvalgenes arbejde fokuserer proportionelt på de faktuelle og aktuelle udfordringer og interesser, der gør sig gældende i den enkelte bydel.

Det er Økonomiforvaltningens vurdering at den tættere, tidligere og mere systematiske dialog og samarbejde mellem lokaludvalg og alle forvaltninger fremover vil betyde at lokaludvalgenes tilvejebringes langt mere viden om nøgletal, kapacitets- og behovsprognoser mv., som kan sikre et bredere fokus på bydelens særlige kendetegn og udfordringer i lokaludvalgenes arbejde. Der er derfor også i arbejdet med tilpasning af lokaludvalg lagt op til, at dialogen og samarbejdet med forvaltningerne påbegyndes helt tidligt i opstartsperioden for de nykonstituerede lokaludvalg. Herved kan arbejdet med bydelen, og bydelsplanen bygge på en høj faglighed og viden om bydelens forskelligartede behov.

Lokaludvalgssekretariatene vil ifm. med den lokale kommunikationskampagne omkring valg til lokaludvalg desuden udarbejde oplysningsmateriale om bydelen og initiere de opstillede kandidater til at motivere deres personlige interesse for lokaludvalgsarbejdet ud fra bydelens faktuelle og aktuelle behov. Formålet er at få en grundlæggende, forudgående fælles forventningsafstemning om, hvad lokaludvalgets arbejde tager afsæt i, og at der i arbejdet er mange relevante hensyn at prioritere ift. hinanden.

Adgang til et større og mere lokalt datamateriale

Da lokaludvalgenes arbejde med bydelsplaner, københavnerinddragelse, udtalelser mm. i endnu højere grad skal bygge på fakta om bydelens forskellighed, samarbejder Økonomiforvaltningen internt om at udvikle lokaludvalgenes adgang til oplysninger i kommunens statistikbank. Det sker i et samarbejde mellem Den Tværgående Analyseenhed og Borgerrepræsentationens Sekretariat og med behovsdrevne specifikationer fra lokaludvalgssekretariatene. Det er målet, at alle lokaludvalgsområder fra 2021 kan tilgå de nødvendige data for alle 12 områder, og så vidt muligt ned på endnu mindre områder, der kan have særlige udfordringer eller karakteristika.

Lokaludvalgenes adgang til relevante bydelsdata, demografi mm. er vigtig for lokaludvalgenes arbejde. Det gælder ikke mindst for arbejdet med bydelsplaner, hvor det forventes, at arbejdet bygger på fakta om lokaludvalgsområdet. Det vil således kvalificere lokaludvalgenes arbejde væsentligt, hvis de alle er i stand til at trække nødvendige data på både lokaludvalgsområder og evt. delområder med særlige behov.

Transparens omkring københavnerinddragelse og bydelens forskellige behov og interesser

Det er langt fra altid, at lokaludvalgene kan dokumentere eller prioriterer at synliggøre den københavnerinddragelse, der har fundet sted samt de faktuelle omstændigheder, der går forud for lokalvalgenes holdninger og udtalelser. Lokaludvalgssekretariatene vurderer, at mangfoldigheden i københavnerinddragelsen reelt kan dokumenteres i 25% af de inddragelsesaktiviteter der er foregået ifm. høringsvar, i 33% af de aktiviteter der er foregået ifm. bydelsplanarbejdet, i 38% af de aktiviteter der foregået ifm. forvaltningernes tidlige inddragelse af lokaludvalg og i 50% af de aktiviteter der er foregået ifm. lokaludvalgenes egne projekter.

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at disse tal har en direkte sammenhæng med oplevelsen i det politisk-administrative niveau af, at det ofte er uklart, hvorvidt input fra lokaludvalgene bygger på en mangfoldighed af relevante stemmer fra bydelen, repræsenterer 23 medlemmer eller et formandskab i lokaludvalget. Økonomiforvaltningen er bevidst om, at lokaludvalgene i sig selv som udgangspunkt repræsenterer et større bagland af lokale foreninger. Men det er nødvendigt for værdien og anvendeligheden af lokaludvalgenes arbejde, at de faktuelle behov, input fra københavnere og foreningsbagland, der ligger til grund for lokaludvalgenes udtalelser er mere transparente og synliggøres bedre. Lokaludvalgenes input skal kunne anvendes med vished om, at det bygger på faktisk viden om bydelen, og er i synk med en kvalificeret vægtning af de forskellige, relevante københavnernes behov og holdninger i bydelen. En større transparens omkring lokaludvalgenes arbejde, holdninger, og hvem der er blevet hørt, er endvidere relevant for reelt at kunne vurdere lokaludvalgenes input ift. input fra øvrige udvalg, råd, brugerbestyrelser m.fl. Det handler ikke nødvendigvis om kvantiteten af københavnere, der har været inddraget, men om vægtning og synliggørelse af input fra de københavnere, der vurderes at være interesserede og relevante i den pågældende sag.

For at hjælpe lokaludvalgene på vej med større gennemsigtighed, vil Økonomiforvaltningen udarbejde praksisanvendelige vejledninger for, hvad lokalvalgene med fordel kan være opmærksomme på at indarbejde i deres udtalelser. Det er Økonomiforvaltningens forventning, at lokaludvalgene herigennem vil opleve, at deres input, udtalelser og bydelsplaner i højere grad vil kvalificere samarbejdet med forvaltningerne og indgå i det sagsforberedende arbejde til udvalgene og Borgerrepræsentationen.

3.1.6 Miljøopgaven

Da der ikke har været fremsat et ønske – politisk eller generelt fra lokaludvalgene – om at se nærmere på organiseringen af og lokaludvalgenes arbejde med miljøopgaven, har Økonomiforvaltningen ikke foretaget en nærmere analyse af, hvorvidt arbejdet kunne foregå på en anden måde end i dag. Økonomiforvaltningens anbefaling om miljøopgaven indgår derfor heller ikke i forslag til tilpasninger, da der lægges op til en bevarelse af status quo.

Det er Økonomiforvaltningens vurdering, at miljøopgaven generelt er oplagt til københavnerinddragelse. Det skyldes, at indsatsen omkring miljø ofte er synligt for københavnere, ofte har en positiv dagsorden og kan gå på tværs af interesser, alder og kobles sammen med andre relevante fagområder. I tråd med arbejdet med tilpasning af lokaludvalg, og det øgede fokus på københavnerinddragelse, er det derfor Økonomiforvaltningens anbefaling, at lokaludvalgene også på

miljøområdet har fokus på at involvere københavnere yderligere – f.eks. i vejledende prioriteringer af midler og projekter til realisering af lokaludvalgenes arbejde med miljøopgaven.

Økonomiforvaltningen har derfor i ændringerne i kommissoriet (bilag 7) tydeliggjort samarbejdet med københavnere om miljøopgaven. Desuden er sundhed tilføjet rækken af andre foreslåede områder, der også kan arbejdes med inden for miljøopgaven.

3.1.7 Puljemidler - understøttelse af lokalt engagement og realisering af bydelsplan Udvidet anvendelse af puljemidler til støtte af eksterne ansøgere

I forbindelse med arbejdet omkring tilpasning af lokaludvalg har der været et ønske fra flere lokaludvalg og politikere om at belyse, hvordan anvendelsen af lokaludvalgenes puljemidler kan udvides, så de også kan imødekomme københavnernes ønsker og ansøgninger om støtte til forskellige fysiske installationer til gavn for bydelen. I dag kan puljemidlerne, jf. regulativet, kun bevilges til dialog- og netværksskabende aktiviteter i bydelen.

For at give lokaludvalgene videst mulige rammer for tildeling af støtte til en bredere palet af lokale ønsker fra bydelen og dermed også muligheden for at engagere en større mangfoldighed af lokale københavnere, foreslår Økonomiforvaltningen at puljemidler skal kunne bevilges til alt fra aktiviteter, installationer, inventar, udstyr og materiel til gavn for bydelen. Lokalvalgene skal blot sikre sig, at støtten gives inden for kommunalfuldmagtens og øvrige relevante regelgrundlags rammer for tildeling og anvendelse af kommunale midler. Det er puljeansøgeren, som er ansvarlig for, at alle tildelinger mv. til den ønskede installation el.lign. er indhentet, og som skal have taget stilling spørgsmål omkring til den videre drift, vedligehold og ejerskab.

Økonomiforvaltningen vil frem mod konstituering af nye lokaludvalg i 2022, udarbejde en vejledning til uddeling af puljemidler, som lokaludvalgssekretariaterne kan anvende i vurderingen af formkrav, jura og økonomi ift. tildeling af puljestøtte.

Økonomiforvaltningen har indarbejdet den udvidede mulighed for tildeling af puljemidler via ændringer i hhv. Kommissorium og Regulativ for lokaludvalg, som fremgår hhv. af bilag 7 og bilag 6.

Den udvidede brug af puljemidler gælder ikke egne projekter

Lokaludvalgene kan både anvende puljemidler til egne projekter og til tildeling af støtte til ansøgere. Det er ikke Økonomiforvaltningens anbefaling, at den udvidede anvendelse af puljemidler kan benyttes ifm. lokaludvalgets anvendelse af puljemidler til egne projekter. Det skyldes, at det vil skabe et øget behov for administrativ og politisk sagsbehandling samt en række tvivlsspørgsmål omkring drift, vedligehold og ejerskab. De nærmere omstændigheder vedr. den udvidede brug af puljemidler er nærmere beskrevet i bilag 5: 'Notat vedr. puljemidlernes anvendelsesområde.'

Muligheder for involvering af københavnere i prioritering af puljemidler

I idéer til tilpasningerne vedr. lokaludvalgets opgaver er det nævnt, at Økonomiforvaltningen vil se på lokaludvalgenes muligheder for at arbejde med borgerbudgettering. Da lokaludvalgenes puljemidler er henlagt til lokaludvalgenes selvstændige varetagelse, har lokaludvalgene ikke mulighed for at afprøve forsøg med reel borgerbudgettering, hvor københavnere gives mandat til at træffe beslutning om prioritering og anvendelse af puljemidlerne. Men lokaludvalgene kan involvere københavnere i prioriteringen af, hvad puljemidlerne eller dele heraf skal bruges til, så længe det

tydeliggøres, københavnernes anbefalinger er vejledende, og at den endelige beslutning træffes af lokaludvalget.

Ønsket om at se på, hvordan lokaludvalgenes puljemidler kan bruges i samspil med københavnernes, udspringer bl.a. af københavnerrinddragelsen (MFK) i 2018-19, hvor københavnerne fremhævede at, Københavns Kommune gerne må være et demokratisk fyrtårn med løbende eksperimenterende og ambitiøs inddragelse. Men også at lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater har efterspurgt eksempler på, hvordan københavnernes kan involveres i brugen af puljemidler i praksis.

Lokaludvalgene er en væsentlig aktør ift. løbende at eksperimentere med nye metoder til inddragelse i kraft af at københavnernes i langt overvejende grad ønsker at involvere sig i de beslutninger, der vedrører deres lokale forhold. I bilag 5 har Økonomiforvaltningen beskrevet forskellige eksempler på, hvordan lokaludvalgene kan arbejde med at involvere københavnernes i prioriteringen af puljemidler eller temapuljer.

Puljemidlerne kan fungere som et strategisk værktøj for at skabe lokalt engagement, dialog og samarbejde med københavnernes om realisering af bydelsplanernes indsatsområder. Lokaludvalgene kan eksperimentere med at invitere københavnernes med til at prioritere brugen af puljemidler under forskellige indsatsområder, og derved skabe lokalt engagement om bydelens udvikling. Erfaringer fra kommunens områdefornyelser er, at deres muligheder for etablering af mindre byrumsinventar og kulturinstallationer i dialog og samarbejde med lokale københavnere styrker det lokale engagement, stimulerer kreative processer og skaber lokal forankring i bydelene.

På kommunalt niveau er der i budgetaftalen for 2021 afsat 1,5 mio. kr. i 2023 til en pulje til flere borgerdrevne initiativer der fremmer bynatur, naturoplevelser og mere naturglæde. Konkret skal Teknik- og Miljøforvaltningen, i samarbejde med Økonomiforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen og Danmarks Naturfredningsforening, lave en bred inddragelsesproces af borgere, grundejere, erhverv og organisationer, der skal munde ud i konkrete anbefalinger til en biodiversitetsstrategi for København frem mod 2050. Det er oplagt at se på, hvordan kommunen og lokaludvalgene kan samarbejde om københavnerrinddragelsen i dette initiativ.

3.1.8 Samarbejde med, hjælp og vejledning til lokale københavnerdrevne initiativer

Arbejdet med at rådgive lokale initiativrige københavnere foregår i et ukendt omfang allerede i dag på foranledning af københavnere, der uopfordret henvender sig til sekretariaterne med forskellige spørgsmål og udfordringer. Lokaludvalgene arbejder på nuværende tidspunkt generelt ikke systematisk med at tilbyde hjælp og vejledning til mere proaktive københavnere, der ønsker at engagere sig eller tage initiativ til forskellige indsatser i bydelen. Der er informationer på lokaludvalgenes hjemmesider om, at man kan få rådgivning ifm. puljeansøgning, kontakte sekretariatet eller få foretræde for lokaludvalget og i enkelte tilfælde, at man kan vende en god idé med sekretariatet om byens udvikling.

Fra kommunens københavnerrinddragelse i 2018-19 (MFK) ved vi, at københavnernes helst vil engagere sig i det nære og lokale, og at flere af de mere idérige københavnere savner en indgang for information, hjælp og vejledning ift. muligheder for samarbejde, støtte, regler og retningslinjer i kommunen, når de vil afsøge om, og hvordan de kan komme videre med eller gennemføre en god idé eller sag.

Lokaludvalgssekretariatene har det tværgående blik lokalt og kommunalt, og vil derfor være et oplagt sted for københavnnehenvendelser ift. at få gode råd og vejvisning om lokale initiativer eller projekter målrettet bydelen. Sekretariatene har en bred viden om, hvad der kan gives tilladelser til, hvilke mulige eller eksisterende lokale netværk/aktører der evt. kan involveres, hvilke udfordringer og potentialer bydelen har, og hvad der arbejdes med på tværs af bydelen. Et stående tilbud om information og vejledning kunne foruden en fremstrakt hånd og understøttelse af de lokalt engagerede københavnere i bydelen, være med til at udbrede kendskabet til lokaludvalgene for en anden og bredere gruppe af københavnere. Det er vigtigt, at ejerskabet til initiativet/projektet er hos københavneren, og at det efter sekretariatets vejledning er op til københavneren selv at gå videre med det. Tilbuddet om vejledning af københavnere skal afstemmes med de enkelte sekretariats ressourcer.

Borgerrepræsentationens Sekretariat vil i samarbejde med lokaludvalgssekretariatene vurdere om der er behov for udarbejdelse af en procedure for tilbud om vejledning af københavnere. Endvidere indgås et samarbejde med kommunens tværgående samarbejde om københavnereinddragelse: Sammen om Byen for at skabe et overblik over og evt. samarbejde med øvrige indgange/tilbud om information og rådgivning til de initiativrige og projektorienterede københavnere i kommunen.

Omfanget af henvendelser og møder med københavnere

Det er ukendt, hvor stort behovet for denne form for vejledning er, men det er klart, at der ikke er uanede ressourcer i sekretariatene til dette tilbud i bydelen. Fra spørgeskemaundersøgelsen om lokaludvalgenes arbejde, som indgår i bilag 13, vurderer lokaludvalgssekretariatene, at de samlet set har modtaget knap 7.000 borgerhenvendelser i den pågældende periode på 21 måneder, som spørgeskemaundersøgelsen dækker. Det svarer til ca. 30 henvendelser per lokaludvalg per måned. Henvendelserne drejer sig om alt fra behov for kontaktoplysninger til forskellige instanser, informationer om bydelen, hjælp fra lokaludvalget til at rejse en sag, information om kommunens arbejde og hjælp til puljeansøgninger. Derudover anslås det, at der samlet set har været afholdt 1.541 forskellige rådgivningsmøder på baggrund af henvendelser fra københavnere og 676 netværksmøder med bydelens mere organiserede foreninger, organisationer, bestyrelser, erhvervsliv mm.

Lokaludvalgene modtager således i dag allerede en større andel af henvendelser, der efterspørger lokaludvalgenes hjælp og rådgivning, som er motiveret af københavnere selv. Økonomiforvaltningen foreslår, at lokaludvalgene proaktivt kommer noget af dette behov og reklamerer for lokaludvalgssekretariaternes tilstedeværelse og muligheden for udbredelse af lokaludvalgets viden om og arbejde i bydelen.

Realisering af tilbud til københavnere om information og vejledning

Det er vigtigt, at ejerskabet over projektet, ideen eller sagen, som københavneren ønsker hjælp til at komme videre med, udelukkende ligger hos københavneren. Der er ikke tale om sagsbehandling, men videndeling om lokale eller kommunale forhold, sparring samt gode råd og ideer. En del af denne vejledning kan være at henvise til mere målrettet rådgivning hos andre relevante aktører som f.eks. frivilligcentre, områdefornyelser, kulturinstitutioner lokalt eller på tværs af byen i f.eks. Sharing Copenhagen omkring miljøprojekter, KraftWerket omkring ungekultur eller Københavns Projekthus omkring socialt entreprenørskab m.m.

Der kan også trækkes på lokalvalgenes foreningsbagland og netværk samt på viden i forvaltningerne via det tværgående forvaltningssamarbejdet om københavnerinddragelse; Sammen om Byen. Økonomiforvaltningen foreslår, at initiativet, som skal synliggøre lokaludvalgene, udbrede lokaludvalgenes viden om bydelen og understøtte det lokale engagement i bydelen, afprøves og evalueres efter en 2-årig pilotperiode. Det kan ske med opstart primo 2021, hvor forslag til rammer og procedurer udvikles af Økonomiforvaltningen i samarbejde med lokaludvalg, lokaludvalgssekretariater og med input fra Sammen om Byen, således at tilbuddet kan lanceres for bydelens københavnere fra midt 2021. Lanceringen kan være en del af promoveringen af lokalvalgenes proaktive arbejde for og med bydelen ifm. kommunikationsindsatsen om valg til lokaludvalg, som afholdes primo 2022.

3.2 Opsamling på tilpasninger vedr. lokaludvalgenes opgaver

Økonomiforvaltningen anbefaler, at lokaludvalgenes arbejde med københavnerinddragelse i egne projekter fortsætter. Økonomiforvaltningen forventer, at lokaludvalgene fremover vil kunne mønstre en endnu mere målrettet tidlig, tydelig og reel inddragelse af københavnere end det er muligt i dag. Det skyldes, at lokaludvalgene med de anbefalede forslag til tilpasninger i højere grad kan fokusere sine kræfter på lokale forhold, arbejdet med realisering af egen bydelsplan og et tidligere og tættere samarbejde med forvaltningerne.

Økonomiforvaltningen forventer endvidere, at det styrkede forvaltningssamarbejde, og de i tiden øgede muligheder for inddragelse via sociale og digitale medier, vil skabe bedre betingelser for at kunne involvere flere og forskellige københavnere. Herunder eksperimenterer med nye metoder til inddragelse bl.a. som følge af den tættere, kvalificerende dialog med forvaltningerne, men også som følge af de udvidede muligheder for at anvende og eksperimenterer med puljemidlernes anvendelse i samarbejde med bydelens ansøgere og københavnere. Derudover vil den større involvering og rådgivning af københavnere i lokaludvalgenes løbende arbejde også bidrage til en styrkelse af lokaludvalgenes værdi og legitimitet, som en repræsentativ stemme og hovedaktør i interessevaretagelsen af de enkelte bydeles samlede behov og interesser.

4. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes repræsentativitet og valg

I overensstemmelse med redegørelsen i dette afsnit, anbefaler Økonomiforvaltningen, at nedenstående forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes repræsentativitet og valg implementeres ifm. konstituering af nye lokaludvalg i 2022. Dette med henblik på at styrke lokaludvalgenes demokratiske legitimitet ved at øge lokaludvalgenes repræsentativitet af og i bydelene. I redegørelsen berøres også hovedpointer og -idéer fra bilag 1, eller som har været rejst i dialogfasen, men som ikke har resulteret i forslag til tilpasninger.

Initiativer, der har fokus på foreningsrepræsentation

- *At der i bydelene gennemføres en tidlig dialog og kommunikationsindsats om lokaludvalgenes arbejde, bydelens karakteristika og behov samt valg til lokaludvalg.*
- *At krav til dokumentation for opstilling og stemmeafgivelse til lokaludvalg forenkles for foreningslivet i bydelen. De foreninger der ikke er kendt af lokaludvalgssekretariaterne efterprøves.*

- *At opstillede kandidater præsenteres med deres interesseområder på en hjemmeside og via sociale medier samt på et åbent møde mellem kandidaterne, de stemmeberettigede foreninger og bydelens københavnere.*
- *At valg til lokaludvalg afholdes ved digital afstemning for tilmeldte foreninger med mulighed for stemmeafgivning i 14 dage.*
- *At der vælges et ubegrænset antal suppleanter til én fælles suppleantliste ud af de opstillingsberettigede foreningsrepræsentanter, der ikke opnåede en medlemsplads. De opstillingsberettigede foreninger skal ved tilmelding til valget tilkendegive, om de ønsker en suppleantplads og tildeles en suppleantplads i den rækkefølge de har modtaget flest stemmer.*
- *At Borgerrepræsentationen på baggrund af valgresultatet godkender 23 medlemmer af lokaludvalget, en 1. og 2. suppleant for hver partilisterepræsentant samt én fælles suppleantliste for foreningsrepræsentanterne.*
- *At både lokale foreninger og partiforeninger, der er repræsenteret ved et medlem eller suppleant i lokaludvalgene, kan vælge at udskifte deres repræsentant, hvis denne ikke længere repræsenterer foreningen eller partiet i lokaludvalgsarbejdet, herunder ved f.eks. stort fravær.*
- *At bydelens øvrige foreninger løbende kan skrive en repræsentant på suppleantlisten i takt med at nye foreninger opstår eller eksisterende foreninger ønsker at deltage i lokaludvalgsarbejdet.*
- *At rokeringer ikke længere skal godkendes af Borgerrepræsentationen. Efter valget, er det foreningerne i bydelen, der afgør om de vil beholde deres plads i lokaludvalget, udskifte deres repræsentant og nye foreninger kan skrive sig på suppleantlisten. Lokaludvalgssekretariatene orienterer lokaludvalget om rokeringer, ind- og udtræden i lokaludvalgene.*

Initiativer, der har fokus på partirepræsentation

- *At Borgerrepræsentationens Sekretariatet indgår i dialog med de politiske partier i god tid inden udpegning af politiske repræsentanter om lokaludvalgenes arbejde og de politiske repræsentanters funktion i lokaludvalgene. Det sker med henblik på at tilvejebringe et oplyst grundlag for udpegningen samt styrke repræsentanternes rolle som bindeled mellem Borgerrepræsentationens og lokaludvalgenes arbejde.*

Initiativer, der skal fastholde medlemsdeltagelsen

- *At der i den løbende drift og betjening af lokaludvalgene planlægges arrangementer og tilbud, der understøtter et inkluderende og dynamisk fagligt fællesskab om lokaludvalgsarbejdet for både medlemmer og suppleanter. Herunder tilbud om personlig udvikling i rollen som frivilligt lokaludvalgsmedlem.*

I bilag 6 og 8 har Økonomiforvaltningen foretaget de nødvendige ændringer i regelgrundlaget for afholdelse af valg til lokaludvalg i hhv. 'Regulativ for lokaludvalg' §1, §§3-6 og §§16-17, og i forslag til ændrede retningslinjer for valg til lokaludvalg. Ændringerne skal sikre, at regelgrundlaget for arbejdet med afholdelse af valg til lokaludvalg er i overensstemmelse med de anbefalede forslag til tilpasninger, så rammerne for større transparens, repræsentativitet og forenkling af valghandlingen er til stede.

4.1 Redegørelse for forslag tilpasninger vedr. lokaludvalgenes repræsentativitet og valg

Økonomiforvaltningen tager i dette afsnit udgangspunkt i et udtalt ønske fra lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariatene om at styrke og forenkle regler og procedurer omkring lokaludvalgenes valghandling i overensstemmelse med forslaget om, at lokaludvalgenes sammensætning af forenings- og politiske repræsentanter bibeholdes.

I dag er lokaludvalget sammensat af to typer medlemmer. De partipolitiske medlemmer og de foreningsvalgte medlemmer. De partipolitiske medlemmer er udpeget af de politiske partier i Borgerrepræsentationen, og deres funktion er bl.a. at være bindeled mellem lokaludvalget og de politiske partier på Rådhuset. De foreningsvalgte er udpeget af en lokal forening, og deres funktion er bl.a. at repræsentere de foreninger, der er aktive i bydelen. På den måde er de to typer af medlemmer, via deres samarbejde i lokaludvalget, med til at skabe et bindeled mellem københavnernes i foreningslivet og bydelen samt de partier, der skal træffe beslutninger på vegne af københavnernes i Borgerrepræsentationen.

Muligheden for at afholde direkte valg, er der af flere årsager ikke arbejdet videre med. Det skyldes, at der langt fra har været opbakning og enighed blandt lokaludvalgene om de fordele, det vil bringe lokaludvalgene. Det er desuden ikke lovligt at afholde direkte valg til lokaludvalgene. En ændring af valghandlingen til direkte valg vil derfor kræve en ændring af lov om kommunernes styrelse.

4.1.1 Om repræsentativitet og valg

Repræsentativitet og valg er to størrelser, der hænger uløseligt sammen ift. at styrke lokaludvalgenes demokratiske legitimitet yderligere. Er et lokaludvalg bredt sammensat af forskellige københavnere, hvad angår køn, alder, byområder, kulturelle og socioøkonomiske baggrunde i bydelen, er der alt andet lige en bredere forankring af bydelens forskelligartede behov og interesser i lokaludvalget. En bred forankring er desuden betinget af, at der er en motivation for at deltage i det lokale demokrati - både for københavnernes i bred forstand men også for lokaludvalgsmedlemmerne.

Repræsentativitet forstået som at lokaludvalgene i sig selv - de 23 medlemmer og dertilhørende suppleanter - er så bredt funderet i bydelen som muligt, er en underlæggende præmis for hele forslaget omkring nye procedurer og retningslinjer for valg til lokaludvalg, hvorfor lokaludvalgenes repræsentativitet i sig selv er nærmere beskrevet i afsnit 4.1.2.

Men repræsentativitet er også et selvstændigt opmærksomhedspunkt i lokaludvalgenes arbejde, der handler om kontinuerligt at repræsentere en bred mangfoldighed af københavnere i lokaludvalgenes arbejde via løbende dialog og involvering i bydelsplanen, i arbejdsgrupper, forskellige inddragelsesaktiviteter, puljeansøgninger, høringer, inddragelse af suppleanter mm. Herunder ikke mindst ved synliggørelse af den københavnerinddragelse, der finder sted og som ligger til grund for lokaludvalgenes arbejde og udtalelser.

I afsnittet om repræsentation og valg er repræsentativitet derfor præsenteret både i nedenstående afsnit 4.1.2 om 'Nye procedurer og retningslinjer før, under og efter valg til lokaludvalg' og som et selvstændigt afsnit 4.1.4 om 'Repræsentativitet og motivation'.

4.1.2 Nye procedurer og retningslinjer før, under og efter valg til lokaludvalg

De nuværende retningslinjerne for hvem der kan vælges til lokaludvalgene, og hvordan de såkaldte opstillingsmøder afholdes, er beskrevet i: 'Retningslinier for lokaludvalgenes opstillingsmøde', som er vedlagt i bilag 9.

Flere lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater har peget på, at der kan være udfordringer forbundet med retningslinjerne, som de er beskrevet i dag. Bl.a. peges der på, at valgeregler og procedurer er så komplicerede, at det er svært at kommunikere om valgets form og indre logik til de stemmeberettigede og opstillingsberettigede kandidater. Det gælder særligt ift. at gennemskue afgørende muligheder for at blive valgt ved at placere sig strategisk rigtigt i foruddefinerede valggrupper på opstillingsmødet.

Ift. valget generelt er både stemmeprocent og antallet af kandidater lavt. På de seneste 12 opstillingsmøder primo 2018 stillede mellem 14-40 foreningsrepræsentanter op til valg per lokaludvalg. Det er et gennemsnit på 25 opstillede kandidater per lokaludvalg. Af stemmeberettigede på opstillingsmøderne var der mellem 20-62 per lokaludvalg, og dermed et gennemsnit på 33 stemmeberettigede per opstillingsmøde. Den lave deltagelse er et problem for lokaludvalgenes legitimitet, som repræsentant for bydelen som helhed. Derfor bør der også arbejdes med rekruttering og kommunikation i forberedelsen op til valget.

For at imødekomme de beskrevne udfordringer med valghandlingen i dag, har Økonomiforvaltningen udarbejdet et nyt forslag til retningslinjer for valget, som fremgår af bilag 8. Forslaget imødekommer ønsket om at forenkle valgeregler og procedurer, så det er lettere at stille op, stemme til og kommunikere om valget. Det nuværende fysiske opstillingsmøde erstattes af et præsentationsmøde, og selve valghandlingen skal i stedet foregå digitalt. Da der ikke længere er et opstillingsmøde, og der lægges vægt på bedre adgang til stemmeafgivelse, foreslås det, at retningslinjer for opstillingsmødet ændres til 'Retningslinjer for valg til lokaludvalg'. De nye indsatser for at styrke vilkårene omkring valghandlingen ift. at opnå forenkling af valgeregler- og procedurer samt endnu større repræsentativitet er beskrevet i de følgende underafsnit.

Forberedelse af valget - kommunikation og kortlægning af foreninger

En forudsætning for flere opstillede kandidater og afgivne stemmer er, at flere foreninger i København kender til lokaludvalgene.

Ambitionen om større valgdeltagelse og flere opstillingsberettigede kandidater kalder på tydelig kommunikation, der skal udbrede kendskabet til lokaludvalgene bredt i bydelene ift., hvad lokaludvalg er, formålet med lokaludvalg, lokaludvalgenes resultater og funktion i Københavns Kommune. Derfor foreslår Økonomiforvaltningen, at der meget tidligt udarbejdes og gennemføres en fælles og professionel kommunikationsindsats på tværs af lokaludvalgssekretariaterne forud for valg til lokaludvalg. Dette arbejde kan med fordel påbegyndes i foråret 2021, for at skabe opmærksomhed omkring lokaludvalgenes eksistens.

Lokaludvalgene forestår fortsat egne bydelsrettede kampagner om valg, hvor lokaludvalgssekretariaterne arbejder aktivt med at rekruttere en bred mangfoldighed af københavnere, som kan have interesse i at stille op som medlem eller suppleant i lokaludvalget. Dette sker bl.a. via oplæg i og om lokalområdet på baggrund af data om bydelens sammensætning.

Som en del af forberedelsen op til valget indgår en kortlægning af de foreninger, som er hjemmehørende i bydelen. Det sker via kilder som Facebook, hjemmesider, sekretariatets almindelige kendskab til bydelen og CVR-registeret. Dette skal være med til at sikre, at der i videst muligt omfang bliver udarbejdet en komplet liste til udsendelse af e-mail med information om valg til lokaludvalg. Lokaludvalgssekretariaternes adgang til CVR-registeret skal ske med hjælp fra Den Tværgående Analyseenhed i Økonomiforvaltningen.

Derudover foreslår Økonomiforvaltningen, at lokaludvalgssekretariatene gør en ekstra indsats ift. at få udbredt informationen om valg til lokaludvalg til f.eks. bydelens almennyttige, andels- og grundejerforeninger via disses administratorer. Begge dele skal bidrage til at rekrutteringen til lokaludvalget bliver bredt funderet og repræsentativ for bydelen som helhed. Som en del af rekrutteringsprocessen kan sekretariatene ligeledes kontakte forskellige interesseorganisationer, som kan være behjælpelige med at udbrede budskabet om lokaludvalgenes arbejde og valg til lokaludvalg. Der kan lægges særlig vægt på de interesseorganisationer, hvis medlemmer eller målgrupper i mindre grad er repræsenteret i lokaludvalgene, som f.eks. unge, børnefamilier og etniske minoriteter.

Information og dialog om udpegning af politiske repræsentanter

En styrket kommunikationsindsats op til valg til lokaludvalg indebærer samtidig et fokus på de politiske repræsentanter i lokaludvalgene. Borgerrepræsentationens Sekretariat vil medio 2021 gå i dialog med gruppeformandskredsen om proces, herunder afklaring af behov for informationsmateriale, for partiernes udpegning af politiske medlemmer samt 1. og 2. suppleanter til lokaludvalgene.

Når der har været afholdt valg til Borgerrepræsentationen, vil Økonomiforvaltningen iværksætte en tidlig dialog med de nyvalgte medlemmer af Borgerrepræsentationen om lokaludvalgenes rolle og arbejde mhp. en understøttelse af processen omkring udpegning af politiske repræsentanter til lokaludvalgene og en forventningsafstemning om deres rolle i lokaludvalgene.

Forenkling af dokumentationskrav for opstillede foreninger

Økonomiforvaltningen foreslår en forenkling af kravene til de opstillingsberettigede foreninger, hvilket indebærer, at foreningerne fremadrettet blot skal bekræfte, at de er en forening, der er aktiv i bydelen, og har minimum to medlemmer samt indtaste navn, adresse og kontaktoplysninger på den person, der afgiver foreningens stemme. Økonomiforvaltningen foreslår derudover, at det fremover er de opstillede kandidater selv, der fremsender sit kandidatur til lokaludvalgssekretariatet. Når kandidaturet fremsendes, vedlægges navn, adresse og fødselsdato på foreningens kandidat, foreningens navn og kontaktoplysninger på den foreningsrepræsentant, som står inde for udvælgelsen. Der vedlægges endvidere en kort beskrivelse af kandidatens baggrund for at stille op til valg. Som proceduren er i dag, skal kandidaten ligeledes indsende mødereferater, vedtægter osv. Økonomiforvaltningen foreslår, at dette afskaffes for at gøre det mere gennemskueligt, og enkelt for kandidaterne at stille op. Det vil ske en efterprøvning af alle kandidaters valgbarhed ved, at sekretariatet beder foreningen om en bekræftelse på kandidaturet.

Det har både fra politisk side og fra få lokaludvalg været løftet, hvorvidt minimumskravet om to medlemmer i foreningerne er tilstrækkeligt. Bekymringen går på, at lokalvalget kan være repræsenteret af mange små foreninger, der repræsenterer et meget lille og snævert bagland eller at foreninger oprettes med det ene formål, at kunne stille op og få indflydelse i lokalvalget. Det er

Økonomiforvaltningens anbefaling, at der ikke ændres ved denne minimumsbetingelse. Dels er det i overensstemmelse med de almindelige betingelser for oprettelse af en forening jf. Erhvervsstyrelsen. Dels kan Økonomiforvaltningen konstatere i resultaterne fra undersøgelsen af lokaludvalgenes arbejde, at kun 3% af lokalvalgenes foreningsrepræsentanter repræsenterer en forening med færre end ti medlemmer.

Det er Økonomiforvaltningens erfaring, at foreninger med få medlemmer ikke i sig selv udgør et demokratisk problem for lokaludvalgenes repræsentativitet, engagementet og indsats for bydelen. Samtidig gør kravet om to medlemmer det fleksibelt og operationelt for bydelens københavnere, at oprette en forening og arbejde med aktuelle behov for indsatser til gavn for bydelen samt kunne opstille og stemme til lokaludvalg i overensstemmelse hermed. Der er meget få eksempler på helt små foreninger, der tilgodeser en meget snæver interesse i bydelen og erfaringen er, at disse ofte frafalder lokaludvalget igen. Desuden forventes de nye indsatser for en øget kommunikationsindsats og oplysning om hensynet til en bred repræsentativitet i lokaludvalgene frem mod valget, at afhjælpe de få foreninger, der stiller op med snævre enkeltsags-dagsordner.

Forenkling af dokumentationskrav for stemmeberettigede

Økonomiforvaltningen foreslår, at samme procedure for forenkling af krav til opstillingsberettigede foreninger implementeres for stemmeberettigede foreninger, herunder procedure vedr. efterprøvning. Som det er i dag, skal foreningerne indsende dokumentation i form af mødereferater, vedtægter og lignende for at blive berettigede til at stemme, hvilket er omstændelig og ressourcekrævende proces for både sekretariat og forening. Lokaludvalgssekretariatets forarbejde med registrering af foreningslisten, er således grundlaget for at sikre, at sekretariatet kan koncentrere sig om at efterprøve de foreninger, som sekretariatet ikke har kendskab til på forhånd.

Præsentation af kandidater

Økonomiforvaltningen foreslår, at det fysiske valgmøde erstattes af digitalt valg, men at der afholdes et forudgående præsentationsmøde, hvor de stemmeberettigede gives mulighed for at møde de opstillede kandidater. Dette skal være med til at skabe mere viden om kandidaterne og bevare oplevelsen af valg til lokaludvalg, som det lokale demokratis festdag.

Det vil give sekretariaterne en anderledes opgave ift. afvikling af valg, som indebærer, at sekretariatet skal hjælpe kandidaterne med at formidle deres kandidatur til de stemmeberettigede på en hjemmeside og i øvrige informationskanaler. Det gøres ved at stille krav til, at kandidaterne skal indsende information om, hvem de er, deres baggrund og deres bevæggrunde for at stille op til valg til lokaludvalg, på baggrund af en skabelon udarbejdet af Økonomiforvaltningen. Ved brug af en fælles skabelon sikres det, at kandidaterne får lige vilkår i valgkampagnen.

Et væsentligt formål med at skærpe indsatsen for præsentationen og formidlingen af kandidaterne er, at de stemmeberettigede bedre kan præge en mangfoldig sammensætning af nye lokaludvalgsmedlemmer. I lokaludvalgssekretariatets formidling af kandidaterne bør det derfor også fremgå tydeligt, at Københavns Kommune opfordrer til, at lokaludvalgene sammensættes så repræsentativt og mangfoldigt som muligt mht. køn, etnicitet, bydelsgeografi, interesser og foreningsbaggrund. Samtidig vil Økonomiforvaltningen sikre, at kandidaterne har adgang til data og bydelens forskellige behov og interesser, som de kan motivere deres kandidatur op i mod.

Det er vigtigt, at interesserede foreninger oplyses om mulighed for at deltage i lokaludvalgsarbejdet som suppleanter, og at de som opstillede kandidater skal tilkendegive, om de ønsker en plads som suppleant, hvis de ikke opnår plads som medlem.

Afskaffelse af valggrupper

Valggrupperne blev i sin tid indført for at sikre, at medlemmerne repræsenterede forskellige foreningstyper. Regler om valggrupper har i midlertidig vist sig yderst komplicerede at forstå og formidle for de opstillede kandidater. I praksis har det vist sig muligt under valgbehandlingen, for de der har gennemskuet reglerne at omgå disse regler. Det betyder i praksis, at lokaludvalgsmedlemmerne i det daglige lokaludvalgsarbejde ikke nødvendigvis afspejler den valggruppe de var valgt ind for.

På denne baggrund foreslår Økonomiforvaltningen at lade valggrupper udgå af reglerne for valg til lokaludvalg. I stedet foreslåes der fokuseres på en tidlig kommunikationsindsats i bydelen og seriøs præsentation af kandidaternes baggrund og motivation for at stille op, så det er de stemmeberettigede, der opfordres til og har mulighed for at sikre en bred repræsentation af bydelen i lokaludvalgene. Derudover foreslås det at de opstillede kandidater ifm. valg skal oplyse, hvilke områder de finder vigtige og interessante at arbejde for i bydelen, så dette er synligt for de stemmeberettigede. De stemmeberettigede vil blive oplyst om bydelens forskellighed og særkender samt vigtigheden af et bredt sammensat lokaludvalg, så de har mulighed for at vælge et mangfoldigt sammensat lokaludvalg, der i sig selv repræsenterer forskellige interesseområder.

Digitalt valg

Forslaget til nye retningslinjer for valg til lokaludvalg rummer en digitalisering af stemmeafgivelsen. I praksis vil lokaludvalgssekretariatene oprette et afstemningssystem som f.eks. Survey Exact, der sendes til de foreninger i bydelen, som lokaludvalget har indsamlet og oprette i systemet på forhånd. Lokaludvalgssekretariatene har i dag allerede adgang til Survey Exact, som vil kunne anvendes uden ekstra omkostninger. Det link der sendes ud til stemmeafgivelsen, vil være unikt, så der kun kan besvares af én foreningsrepræsentant. En digital afstemning vil gøre det lettere at stemme sammenlignet med i dag. Det skyldes, at foreningerne ikke skal møde op i et afgrænset tidsrum til et fysisk valgmøde, men kan afgive sin stemme uanset hvor de befinder sig og over en længere periode i op til 14 dage. De personer, der ikke har digital adgang vil blive tilbudt at få hjælp i lokaludvalgssekretariatet.

Foreningerne vil få besked om, hvornår de skal stemme i god tid inden valget, og kandidaterne vil være at finde på hjemmesiden 30 dage før. Dette skal være med til at sikre, at alle foreninger har mulighed for at planlægge et evt. ekstraordinært bestyrelsesmøde inden valget, hvis der er behov for det.

Hver stemmeberettigede kan stemme på op til det antal kandidater, der svarer til halvdelen af foreningspladserne i lokaludvalget plus en. Stemmerne kan ikke placeres på sammen kandidat men skal fordeles på forskellige kandidater. Fordelen ved at lade de stemmeberettigede have mere end én stemme er, at det understøtter hensynet til en mangfoldig repræsentation i lokaludvalget. Ved afgivelse af flere stemmer end én sikrer man, at det ikke kun er den kandidat, der umiddelbart

tiltrækker sig mest opmærksomhed, som får stemmer. Det giver den stemmeberettigede anledning til at overveje, hvordan en bred repræsentation kan sikres i lokaludvalget.

Forslaget præciserer desuden, at afstemningen er hemmelig, dvs. at Økonomiforvaltningen ikke af egen drift vil offentliggøre, hvem der stemte på hvem. Hemmelig afstemning skal sikre de stemmeberettigede mod pression.

Valg og indsupplering af suppleanter

Økonomiforvaltningen foreslår, at der vælges én samlet suppleantliste for foreningsrepræsentanterne. I dag har hver foreningsrepræsentant sin egen 1. og 2. suppleant.

Suppleantlisten sammensættes med udgangspunkt i valghandlingen. Antallet af suppleanter afhænger af opstillingsberettigede foreninger. Hvis der f.eks. er 14 foreningspladser og 34 foreninger, der stiller op, vælges 14 foreningsmedlemmer og 20 suppleanter, i det omfang de opstillede kandidater ønsker at modtage pladsen som suppleant. De opstillingsberettigede foreninger skal ved tilmelding til valget tilkendegive, om de ønsker en suppleantplads og tildeles en suppleantplads i den rækkefølge de har modtaget flest stemmer.

Det forslås, at der ikke er en begrænsning på antallet af suppleantpladser. Herved kan en række foreningsrepræsentanter, der var opstillet til valget, og viste interesse for lokaludvalgenes arbejde, men som ikke blev valgt som medlem, fortsat være tilknyttet lokaludvalget som suppleant. Suppleantlisten udgør dermed en række af interesserede foreningsrepræsentanter, som lokaludvalget med fordel kan invitere og inkludere i lokaludvalgenes løbende arbejde. Herunder i udarbejdelse af bydelsplan, i arbejdsgrupper, fælles udviklings- og fokusgruppemøder om realisering af bydelsplanens temaer og projekter. En fælles suppleantliste vil samtidig gøre det lettere at besætte pladser ved afbud, da der potentielt er flere end de nuværende to suppleanter per medlem, som har mulighed for at møde op.

Alle bydelens foreninger skal desuden løbende kunne skrive sig op som suppleant, såfremt de opfylder betingelserne i regulativets § 5, stk. 2., således at der tilvejebringes de bedste muligheder for en bred repræsentativitet af bydelens foreningsliv i lokaludvalgene. Det er sekretariaternes opgave at stå for opdatering og registrering af nye suppleanter.

Spørgsmålet om bopælspligt for lokaludvalgenes medlemmer og suppleanter

I forbindelse med arbejdet omkring tilpasning af lokaludvalg er spørgsmålet om, hvorvidt der skal være bopælspligt i lokaludvalgsområdet for lokaludvalgenes foreningsrepræsentanter, i lighed med kravet til de politiske repræsentanter, blevet rejst. Økonomiforvaltningens anbefaling om bopælspligt indgår ikke i forslag til tilpasninger, idet der lægges op til en bevarelse af status quo.

Der findes i dag flere eksempler på foreningsrepræsentanter, som bor i andre bydele end det pågældende lokaludvalgs område og endda i tilstødende kommuner. Muligheden for at have foreningsrepræsentanter, som bor i andre kommuner, kan være særlig relevant for de lokaludvalg, der er placeret i periferien af København og grænser op til andre kommuner. I dag er i gennemsnit 12% af foreningsrepræsentanterne i lokaludvalgene bosat uden for deres lokaludvalgsområde. Oplevelsen i lokaludvalgssekretariatene er generelt, at foreningsrepræsentanter uden bopæl i lokaludvalgsområdet er engagerede i bydelen og bidrager positivt til lokaludvalgenes arbejde. Det sker

gennem det netværk, og den viden de opbygger via den lokale forening de er aktive i. Økonomiforvaltningen anbefaler derfor ikke, at der rejses bopælspligt for foreningsrepræsentanter, så foreningerne fortsat kan udpege de foreningsrepræsentanter, som de finder bedst egnede til at repræsentere foreningen og dens virke i bydelen. Med de nye forslag om tilpasninger af lokaludvalg indgår desuden, at foreningerne som noget nyt får mulighed for udskifte deres repræsentant, hvis de ikke mener at vedkommende repræsenterer foreningen og dens virke i bydelen længere. Herved sikres, at det er foreningens virke og interesser i bydelen, der varetages i lokaludvalget.

Økonomiforvaltningen anbefaler, at kravet om bopælspligt for de partipolitisk udpegede lokaludvalgsmedlemmer fastholdes. Det skyldes, at partierne i dag er organiseret på baggrund af geografi via storkredse og lokalforeninger, der ikke nødvendigvis svarer overens med de enkelte lokaludvalgsområder. Mens der for foreningsmedlemmerne er en tilknytning og kendskab til bydelen via deres forenings virke i lokaludvalgsområdet, må der derfor for de partipolitiske medlemmer sikres en viden og tilknytning til bydelen via bopælen.

Eksempel på tidsplan for valg til lokaludvalg

På baggrund af de ovenstående afsnits beskrivelser af forslag til nye procedurer og retningslinjer, kan et eksempel på en overordnet tidsplan for valg til lokaludvalg se ud som følgende:

Datoer	15. november 2021	15. november 2021 -15. februar 2022	15. februar 2022	15. februar - 1. marts 2022	7. marts 2022	7. marts - 15. marts 2022	15.-30. marts 2022
Opgaver	Foreningsafdeling på plads.	Invitation til foreninger om deltagelse i valg, samt link til besvarelse af om man vil stemme (lukker 7. marts 2021) og et link til besvarelse af om man vil stille op (lukker 15. feb. 2021).	Frist for kandidat tilmelding til valg.	Afholdelse af kandidatpræsentationsmøder. 1. marts er lokaludvalgssekretariatets. frist for præsentation af kandidater på hjemmeside.	Frist for foreningers tilmelding til afstemning.	Efterprøvnings og færdiggørelse af afstemnings-skema i lokaludvalgssekretariatets.	Digital afstemning er åben. Link sendes til tilmeldte foreninger. Frist for efterprøvning.

4.1.3 Repræsentativitet og motivation

Fravær

I resultater fra dataindsamlingen om lokaludvalgenes arbejde, som indgår i bilag 13, fremgår det, at der er en del fravær blandt lokaludvalgsmedlemmer til lokaludvalgsmøderne, og hvordan fraværet fordeler sig på hhv. forenings- og politiske repræsentanter. I gennemsnit havde lokaludvalgene 28% fravær eller 6,5 fraværende medlemmer pr. lokaludvalgsmøde. På tværs af alle 12 Lokaludvalg, havde de politiske medlemmer en fraværsprocent på 25%, mens foreningsrepræsentanterne havde en fraværsprocent på 31%. Begge tal har taget højde for den andel hhv. de politiske medlemmer og foreningsrepræsentanternes udgør af det samlede lokaludvalg. I gennemsnit havde 10,5

medlemmer på tværs af alle lokaludvalg mere end 25% fravær. I gennemsnit meldte 80% af de fraværende medlemmer afbud til lokaludvalgmøderne.

Tallene og erfaringerne viser, at der er en andel af medlemmerne, som gentagne gange ikke melder forfald ifm. med deres fravær til møderne. Dette forhold kan være en hindring for, at lokaludvalget kan udfylde rollen som bindeled mellem københavnernes via de repræsentative foreninger og de politiske partier på rådhuset til fulde. Derfor foreslår Økonomiforvaltningen, at det fremover skal være muligt for de foreninger eller det politiske parti, som har en repræsentant i lokaludvalget, at udpege et andet medlem, hvis foreningen eller partiet vurderer, at medlemmet ikke længere repræsenterer deres forening eller partiforening. Foreningerne skal ligeledes helt kunne trække deres medlemskab, hvis de ikke kan finde en repræsentant til lokaludvalget. De skitserede muligheder findes ikke i dag, og kræver en ændring i 'Regulativ for lokaludvalg', som Økonomiforvaltningen har indarbejdet i forslag til ændret 'Regulativ for lokaludvalg', bilag 6.

Som det står beskrevet i 'Regulativ for lokaludvalg' i dag skal medlemmer ved fravær til et møde begrunde fraværet til formanden snarest muligt efter modtagelsen af indkaldelsen til det pågældende møde. For at give lokaludvalgsmedlemmerne større fleksibilitet ift. arbejdet i lokaludvalgene, foreslår Økonomiforvaltningen, at medlemmerne ikke skal begrunde fravær med en årsag, men at de blot meddeler formanden, at de er forhindret i at deltage, så sekretariatet har mulighed for at finde en suppleant.

Vakante pladser

I resultater fra dataindsamlingen om lokaludvalgenes arbejde, som indgår i bilag 13, fremgår det endvidere, at der i marts 2020, samlet set var fem vakante pladser for foreningsrepræsentanter, og 12 vakante pladser for politiske repræsentanter. Erfaringer er, at de vakante partipolitiske pladser er ledige gennem en længere periode, og i nogen tilfælde slet ikke benyttes i valgperioden.

Det har i forbindelse med arbejdet om tilpasning af lokaludvalg været drøftet om det skal være muligt for foreningsrepræsentanter at overtage vakante politiske pladser. Økonomiforvaltningen kan ikke anbefale dette, da de politiske partier har et grundlæggende krav på deres plads i lokaludvalget. Det betyder, at hvis et foreningsmedlem blev tilbudt en vakant plads for en politisk repræsentant, ville vedkommende skulle udtræde igen i det tilfælde, at der i løbet af lokaludvalgets funktionsperiode udpeges et politisk medlem. Økonomiforvaltningen forudser, at en sådan midlertidig ordning vil skabe forvirring og konflikt i lokaludvalget og kræve uforholdsmæssigt meget administrativt arbejde ift. at udrede medlemmers og suppleanter stilling i lokaludvalget.

For at komme problematikken til livs omkring politiske medlemmers fravær, vil Økonomiforvaltningen arbejde aktivt for at informere Borgerrepræsentationens partigrupper om arbejdet i lokaludvalgene og den rolle og bindeledsfunktion, som de politiske repræsentanter forventes at udfylde. Dette skal ske i god tid inden udpegningen af politiske repræsentanter til lokaludvalgene, og har til formål at understøtte udpegningen af relevante repræsentanter til lokaludvalgsarbejdet og sikre en tydeligere forventningsafstemning mellem medlemmet og lokaludvalget. Desuden kan partiforeningerne med de nye forslag til tilpasninger fremover vælge at udskifte deres repræsentant i lokaludvalget, hvis partiforeningen vurderer, at medlemmet eller suppleanten ikke længere repræsenterer partiet.

I forhold til vakante pladser for foreningsrepræsentanter er det Økonomiforvaltningens vurdering, at det fremadrettet, med udgangspunkt i den samlede suppleringsliste, vil blive lettere at indsupplere nye medlemmer og suppleanter på vakante pladser.

Hvis en forening vælger at udskifte et medlem eller en suppleant vælger foreningen selv et nyt medlem. Men hvis foreningen vælger at udtræde af lokaludvalget, sørger sekretariatet for at indsupplere et nyt medlem fra suppleantlisten i den rækkefølge suppleanterne er placeret på listen. Rokeringer, ind- og udtrædende registreres af lokaludvalgssekretariatene, som orienterer lokaludvalgene herom. Rokeringer skal ikke længere godkendes af Borgerrepræsentationen.

Det er samtidig oplagt at lokaludvalgssekretariatene løbende har en dialog med lokaludvalgene om årsager til fravær og ikke mindst motivationen for at deltage i lokaludvalgsarbejdet. Lokaludvalgsmedlemmerne arbejder frivilligt for Københavns Kommunes lokaldemokrati, og gør en stor indsats for bydelene i forhold til at engagere lokale københavnere i byens udvikling. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på forskellige initiativer, der kan understøtte dette arbejde.

Understøttelse af de frivillige lokaludvalgsmedlemmer

Hvad enten der er tale om involvering af københavnere i inddragelsesaktiviteter eller københavnere i form af lokaludvalgsmedlemmer er præmissen for deres engagement, at de er motiverede for at deltage i det lokale demokrati og være med til at udvikle bydelen. Derfor er det vigtigt at værne om, understøtte og fastholde lokaludvalgsmedlemmernes engagement og motivation for arbejdet i lokaludvalgene samt københavnernes motivation for at involvere sig. En undersøgelse foretaget af Center for socialt frivilligt arbejde i 2014¹ viser, at 75 procent af de frivillige motiveres af at gøre en forskel og hjælpe andre. 60 procent af de frivillige angiver, at fællesskabet er et vigtigt motiv for at være frivillig. Endelig angiver 40 procent, at frivilligt arbejde er motiverende, når det giver personlig udvikling. Fordelingen er den samme for unge som ældre.

Forslag til arbejdet med motivation og fællesskab

Med udgangspunkt i lokaludvalgsmedlemmernes fraværstatistik, vakante pladser og det bærende hensyn om, at lokaludvalgene i endnu højere grad skal bidrage til københavnerinddragelsen, præsenteres her en række forslag til indsatser, der skal styrke deres engagement i lokaludvalgsarbejdet.

Med det formål at understøtte de frivilliges oplevelse af at gøre en forskel, har det betydning, at både politikere og forvaltninger, i samarbejdet med lokaludvalgene, fremover har mere fokus på at give lokaludvalgene mulighed for reel inddragelse og feedback på deres arbejde. Dette skal ses i samspil med pointerne fra kommunens københavnerinddragelse (MFK) i 2018-2019, hvor det fremgik, at københavnere gerne vil have mere reel inddragelse. Det betyder, at de gerne vil inddrages tidligere, hvor indflydelsesrummet er størst, have tydeligere rammer for hvilket indflydelsesrum der er, og modtage mere information og feedback i inddragelsesprocessen. Denne læring gælder også for lokaludvalgenes arbejde.

---

¹ https://frivillighed.dk/sites/frivillighed.dk/files/media/documents/frivilligrapporter/den_frivillige_indsats_frivilligrapport_2014_web.pdf

En vigtig forudsætning for, at Københavns Kommune kan lykkes med en reel og vedkommende københavnerinddragelse er, at forvaltninger og lokaludvalg samarbejder tidligt om de sager, hvor der er brug for forvaltningernes viden, og hvor der skal foregå københavnerinddragelse. Behovet for reel inddragelse og feedback indtænkes derfor også i realisering af forslag til tilpasninger vedr. forvaltningssamarbejdet og realisering af forslag til tilpasninger vedr. bydelsplaner. Ift. forvaltningssamarbejdet er det vigtigt, at forvaltningerne tager højde for at lokaludvalgsmedlemmerne er frivillige, og at mange medlemmer har et fuldtidsjob ved siden af lokaludvalgsarbejdet. Økonomiforvaltningen bør f.eks. indtænke dette i planlægningen af møder, så lokaludvalgsmedlemmerne har mulighed for at deltage.

Det anbefales, at lokaludvalget og sekretariaterne arbejder med korte og præcise fortællinger om, hvad det vil sige at være frivillig i lokaludvalg. Det kan handle om metoder som elevatortaler og narrative perspektiver på lokaludvalgsarbejdet, der udover at hjælpe lokaludvalgsmedlemmerne med at finde mening med arbejdet, også bidrager til rekruttering af nye medlemmer.

For at understøtte oplevelsen af fællesskab i lokaludvalgene anbefaler Økonomiforvaltningen, at lokaludvalgssekretariaterne afsætter tid og ressourcer af til planlægning og gennemførelse af aktiviteter, som f.eks. seminarer og andre sociale arrangementer i regi af lokaludvalget. Styrkelsen af fællesskab har ikke kun til formål at motivere de frivillige lokaludvalgsmedlemmer, men kan også understøtte ambitionen om at inkludere flere københavnere i lokaludvalgsarbejdet. Der findes flere metoder under overskriften *ledelse af frivillige*, som med fordel kan indgå i arbejdet. Et andet forslag er at der oprettes en mentor ordning mellem gamle og nye medlemmer af lokaludvalget.

For at understøtte det frivillige engagement og motivation endnu mere foreslås det, at der tænkes i nye baner ift. afvikling og afholdelse af møder. Mange lokaludvalgs møder afvikles ud fra en klassisk mødedagsorden med indstillinger og beslutninger. Det fungerer fint i mange sammenhænge, og er f.eks. afgørende i sager hvor lokaludvalget, som myndighed, skal træffe beslutning om uddeling af puljemidler. Forvaltningen foreslår dog, at lokaludvalget eksperimenterer mere med nye mødeformer, hvor der gives plads til drøftelser om f.eks. overordnede prioriteringer, temaer og udvikling via nye mødesteder og mødeformer.

Understøt den personlige udvikling

De frivilliges motivation kan også styrkes gennem uddannende aktiviteter, der både understøtter den personlige udvikling og arbejdet i lokaludvalget. Forslag til kurser for lokaludvalgsmedlemmer kunne f.eks. være:

- Taletræningskurser
- Kurser i frivilligledelse
- Kurser i regulering gennem lokalplaner
- Kurser i metoder til borgerinddragelse.
- Inspirationsudflugter til andre kommuner (f.eks. om metoder og erfaringer med borgerinddragelse)

Udgiften til kursus- og udflugtsaktiviteter skal afstemmes med de midler, der for nuværende kan anvendes til kursusafholdelse, så det kan finansieres inden for den nuværende økonomiske ramme for lokaludvalg.

Udover generelle kurser er det desuden vigtigt, at lokaludvalgsmedlemmerne klædes på til at indgå i arbejdet i lokaludvalget efter valget, dvs. præsenteres for regulativ, kommissorium og forretningsorden, samt de arbejdsgange der er i både lokaludvalget og Københavns Kommunes forvaltninger. Lokaludvalgssekretariatene bør ligeledes, i samarbejde med lokaludvalgene, arbejde struktureret med grundig introduktion og inklusion af nye medlemmer og suppleanter, der løbende træder ind i lokaludvalgene.

4.2 Opsamling på tilpasninger vedr. repræsentativitet og valg

Økonomiforvaltningen forventer, at forslagene om: en tidlig og øget kommunikationsindsats frem mod et digitalt valg, en forenkling af opstillings- og stemmeafgivelseskrav, større viden om opstillede kandidater, en bredere repræsentation af foreningslivet, et fokus på motivation og engagement omkring arbejdet i lokaludvalgene samt muligheden for at erstatte medlemmer og suppleanter der ikke længere repræsenterer partiet eller foreningen, vil medføre et mere mangfoldigt sammensat og motiveret lokaludvalg.

5. Forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes geografiske inddeling

I overensstemmelse med redegørelsen i dette afsnit vedr. lokaludvalgenes geografiske inddeling, foreslår Økonomiforvaltningen:

- *At lokaludvalgenes nuværende geografiske inddeling bibeholdes.*

Nedenfor uddybes Økonomiforvaltningens forslag nærmere.

5.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes geografiske inddeling

5.1.1 Bevarelse af de nuværende lokaludvalgsområder

På baggrund af samarbejdet og dialogen med lokaludvalgene vurderer Økonomiforvaltningen, at der er generel tilfredshed i lokaludvalgene med de nuværende 12 lokaludvalgsområder. I de to bydele: 'Vesterbro/Kgs. Enghave' og 'Indre By', hvor der er fire lokaludvalg hhv.: Vesterbro og Kgs. Enghave samt Indre By og Christianshavn Lokaludvalg, har der dog løbende været udfordringer med, at lokaludvalgsområderne ikke stemmer overens med kommunens administrative byinddeling. Den primære udfordring ligger i den manglende mulighed for at kunne indhente relevant data på lokaludvalgsområde-niveau til beskrivelse af særkender og behov, som udgangspunkt for lokaludvalgenes arbejde.

Østerbro Lokaludvalg har som det eneste lokaludvalg udtrykt ønske om en justering af bydelens nuværende grænsedragningen; mellem Østerbro og de tre lokaludvalgsområder; Bispebjerg, Nørrebro og Indre By. Lokaludvalget foreslår, at skillevejen mellem Østerbro og Bispebjerg samt Nørrebro går ved Lyngbyvejen, og at skillelinjen til Indre By rykkes til Østbanegade i stedet for Classensgade. Østerbro Lokaludvalgs begrundelse for justeringerne er et hensyn til borgernes identifikation med bydelen. Lokaludvalgets forslag beror ikke på en konkret forudgående høring eller inddragelse af borgerne i de tre berørte områder, og er ikke et udtalt ønske fra de tre berørte lokaludvalg eller fra politisk side i øvrigt.

Økonomiforvaltningen har ikke for nuværende planer om ændringer i den eksisterende inddeling og grænsedragning på Østerbro eller i kommunens øvrige bydele. Den nuværende bydelsinddeling, som trådte i kraft i 2007, bygger på samme afgrænsninger, som tidligere administrative inddelinger. Den er væsentligt for kontinuiteten i statistiske opgørelser, prognoser, planlægning og tilgodeser hensynet til bl.a. byens befolkningstal og fysiske struktur samt planmæssige overvejelser - f.eks. om boligforhold og beboersammensætningen.

Økonomiforvaltningen følger aktivt med i udvikling og konsekvenser med prognoser og analyser, især i områder med et højt udviklingstempo, hvor også nye bydele kan forventes at opstå med tiden.

Økonomiforvaltningen opfordrer alle lokaludvalg til løbende at samarbejde om at invitere københavnere med i dialog- og inddragelsesaktiviteter på tværs af administrative grænsedragninger, hvis den pågældende sag er relevant for en større kreds end de der bor og færdes i det pågældende lokaludvalgsområde.

Det er Borgerrepræsentation, der vedtager evt. ændringer i distriktsinddelingen, som sker på baggrund af brede analyser og interne høringer. Formålet med bydelsinddeling har historisk været at bygge en effektiv og bæredygtig borgerbetjening og indgang til Rådhuset uanset forvaltning. Forvaltningerne har undervejs indrettet og planlagt services og betjening med hensyn til de eksisterende afgrænsninger. Kommuneplanen udarbejdes også i overensstemmelse med bydelsinddeling.

5.2 Opsamling på tilpasninger vedr. geografisk inddeling

Økonomiforvaltningens forslag om at bibeholde de nuværende lokaludvalgsområder for nuværende vil betyde en bekræftelse af, og medføre en kontinuitet i, lokaludvalgenes eksisterende arbejds- og fokusområde i Københavns Kommune.

6. Forslag til tilpasninger vedr. Lokaludvalgenes administrative organisering

I overensstemmelse med redegørelsen i dette afsnit, anbefaler Økonomiforvaltningen, at nedenstående forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes administrative organisering implementeres ifm. konstituering af nye lokaludvalg i 2022. I redegørelsen berøres også hovedpointer og -idéer fra bilag 1, eller som har været rejst i dialogfasen, men som ikke har resulteret i forslag til tilpasninger.

- *At lokaludvalgssekretariatene fortsat er lokalt placerede og forankrede i bydelene - til gavn for en lokal, velorienteret betjening af lokaludvalgene samt nyt tilbud om information og vejledning til lokalt engagerede københavnere.*
- *At lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariatene tilvejebringes en tydelig ramme for kompetence- og ansvarsfordelingen mellem lokaludvalg, lokaludvalgsformænd og lokaludvalgssekretariater.*
- *At lokaludvalgssekretariaternes tværgående videndeling, samarbejde samt faglige og sociale fællesskab styrkes via udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange i de enkelte netværksgrupper og sekretariater samt ved etablering af relevante tovholder, mentor- og makkerordninger.*

- *At Økonomiforvaltningen, i samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne, foretager et eftersyn af forvaltningens nuværende rådgivning, samarbejde og videndeling med sekretariaterne omkring f.eks. økonomi, jura og beslutningsprocesser i Borgerrepræsentationen og udvalgene med henblik på at tilvejebringe høj faglighed, effektive og behovsdrevne arbejds gange.*

Ovenstående forslag til tilpasninger giver ikke anledning til ændringer i regelgrundlaget for lokaludvalg. Nedenfor uddybes Økonomiforvaltningens forslag nærmere.

6.1 Redegørelse for forslag til tilpasninger vedr. lokaludvalgenes administrative organisering

6.1.1. Lokaludvalgssekretariaterne lokale placering bibeholdes

Den nuværende organisering af lokaludvalgsbetjeningen i 10 mindre decentralt placerede sekretariater betyder, at lokaludvalgenes udgifter til administration er relativt høj ift. det samlede budget for lokaludvalg. Den decentrale placering af små sekretariater har endvidere skabt en række udfordringer personalemæssigt med sårbarhed ifm. sygdom, barsler mm. og ift. at dække et bredt kompetencefelt inden for: jura, økonomi, puljeadministration, kommunikation samt netværks- og københavneraktiviteter.

Ikke desto mindre er det af stor vigtighed for lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariaterne, at sekretariaterne er forankret lokalt og fysisk i de respektive lokaludvalgsområder. Herved kan sekretariaterne være tæt på bydelens københavnere og netværk samt sikre en lokalt vedkommende og kompetent betjening af lokaludvalgene.

Økonomiforvaltningen vurderer, at det bidrager til værdien af lokaludvalgssekretariaternes understøttelse af det lokale engagement, herunder tilbuddet om hjælp og vejledning til københavnere, at sekretariaterne er lokalt forankrede. Sekretariaterne skal ikke alene have et kendskab til kommunens forskellige centrale indgange for information, hjælp og rådgivning til københavnere. Gennem tværfaglige kontorfællesskaber, en oftest central lokal beliggenhed samt løbende afholdelse af lokale aktiviteter og samarbejder, opbygger sekretariaterne en stor viden om bydelen og om lokalt engagerede civilsamfunds-, kommunale eller erhvervsaktører.

Langt de fleste sekretariater, med undtagelse af de to sekretariater for hhv. Østerbro Lokaludvalg samt fællessekretariatet for Indre By og Christianshavn Lokaludvalg har til huse i lokale kontorfællesskaber med flere halv- eller helkommunale instanser særligt fra teknik- og miljøområdet samt kultur- og fritidsområdet. Det kan f.eks. være helhedsplaner, områdefornyelser, kulturhuse, biblioteker, frivillighedscentre, lokale foreninger, Miljøpunkter mm. Det er sekretariaternes oplevelse, at dette giver adgang til en bredere palet af viden og kompetencer end sekretariaterne besidder i sig selv, og er til gavn for rådgivning og betjeningen af lokaludvalg og samarbejder omkring københavnerinddragelse. Som en del af dialogfasen har Økonomiforvaltningen interviewet samarbejdspartnere til lokaludvalg, herunder flere af dem som sidder i kontorfællesskab med et lokaludvalgssekretariat. Deres generelle holdning er ligeledes, at viden- og kompetencedeling med lokaludvalgssekretariaterne bidrager til opgaveløsningen.

Der kan være risiko for, at lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariatene i nogle tilfælde kan blive særligt optaget af de fagområder, de øvrige lokale aktører i kontorfællesskabet arbejder med. Således er der f.eks. meget få sekretariater, der er i kontorfællesskab med velfærdsforvaltningerne, hvor samarbejdet med lokaludvalgene i dag i øvrigt også er mindst. Økonomiforvaltningen er opmærksom på denne problemstilling og vurderer, at det store fokus på særligt teknik- og miljøområdet vil udligne sig med tiden til et mere bredt fokus på alle forvaltningsområder, der afhænger af bydelens faktuelle behov. Dette muliggøres ved at lokaludvalgene fremover får adgang til et større datamateriale på lokaludvalgsområde-niveau, og at der etableres en tidlig dialog om bydelens behov med alle forvaltninger.

6.1.2. Tydeligere kompetence og ansvarsfordeling

De opgaver og roller lokaludvalgssekretariatene varetager overfor lokaludvalgene kan variere fra sekretariat til sekretariat. Det kan skyldes, at der er forskel på kompetencer og antallet af årsværk i de enkelte sekretariater, ift. hvad der er væsentligt for lokaludvalgene at arbejde med i bydelene, og ift. hvilket behov for understøttelse lokaludvalgenes medlemmer har.

I nogle lokaludvalg er det f.eks. primært lokaludvalgene, der planlægger københavnerinddragelsen, mens det i andre er sekretariatene. I nogle sekretariater bruges der megen tid på at betjene formanden eller formandskabet og i andre ikke. Variationen gælder også ift. forventninger om hvem, der varetager dialogen med forvaltningerne, og hvor meget lokaludvalgenes arbejdsgrupper sekretariatsbetjenes. Det er derfor brug for fleksibilitet ift. en varieret opgavevaretagelse sekretariatene i mellem.

Men i nogle tilfælde er der byttet rundt på kompetence- og ansvarsfordelingen mellem lokaludvalg og sekretariater ift. at sagsforberede og tilrettelægge lokaludvalgenes arbejde. Det gælder særligt ift. udarbejdelse af indstillinger, som er en del af Økonomiforvaltningens og dermed lokaludvalgssekretariaternes ansvarsområde. Her er det i midlertidig praksis, og et fortsat udtalt ønske fra lokaludvalgsformændene, at det er formanden eller formandskabet, der indstiller en sag overfor lokaludvalget.

Det er vigtigt for Økonomiforvaltningen at understrege, at det er lokaludvalgssekretariaternes rolle og ansvar at sikre indstillingernes lovlighed, faglighed, sandfærdighed, partineutralitet, åbenhed om fejl mv. i overensstemmelse med kodeks for korrekt embedsmandsførelse. Det betyder, at det er helt afgørende for lovligheden og legitimiteten af lokaludvalgenes arbejde, at sekretariatene i indstillinger eller andet sagsforberedende arbejde, som formænd eller formandskab udarbejder overfor lokaludvalgene, skal gøre opmærksom på, hvis elementer af korrekt embedsmandsførelse ikke overholdes.

Borgerrepræsentationens Sekretariat vil frem mod konstituering af nye lokaludvalg 2022, til brug for modtagelsen af de kommende lokaludvalg og som en del af intromaterialet, udarbejde en beskrivelse af kompetence og ansvarsfordeling mellem lokaludvalg, lokaludvalgsformænd og lokaludvalgssekretariater.

6.1.3. Systematisk udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange

I dataindsamlingen om de enkelte lokaludvalgs arbejde, ses en stor variation på flere områder på tværs af de enkelte lokaludvalg. Det gælder f.eks. ift. antal følgere på sociale medier, medlemmer af borgerpanelerne, antal ansøgninger at behandle, antal egne projekter/temaer der arbejdes med, hvor mange københavnere, der anslås at have været involveret i udarbejdelse af bydelsplanen samt andelen af anvendte puljemidler til udarbejdelse heraf. Der er naturligvis forskel på puljemidlernes størrelse og antallet af borgere i lokaludvalgsområderne. Men variationerne tegner samtidig et billede af, at der er et potentiale for mere systematisk, tværgående informations- og vidensdeling, der kan udbrede og videreudvikle den erfaring og læring, der er i de enkelte lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater.

For at imødekomme ovenstående potentialer, har sekretariaterne allerede i dag etableret seks internt, tværgående netværk til erfarings- og vidensudveksling inden for områderne: puljemidler, kommunikation, borgerpaneler, miljø, københavnerrinddragelse og byudvikling. De mødes i gennemsnit to gange årligt, men med meget svingene interval og uden en egentlig tovholderfunktion. Netværkene opvejer til en vis grad udfordringerne med faglige fællesskaber og videndeling. De er værd at investere i, da de giver større viden, arbejdsglæde og en energi omkring at udvikle lokaludvalgsarbejdet til noget endnu bedre. Flere steder savnes mere systematisk planlægning og opfølgning på møderne, så der kan høstes et større udbytte og ske en bedre forankring af nyttig viden på tværs. De skitserede udfordringer er særligt til stede i de to sekretariater, der hver betjener to lokaludvalg i bydelene: Vesterbro/Kgs. Enghave og Indre By/Christianshavn.

Det Økonomiforvaltningens anbefaling, dels at det ved enhver given mulighed tilstræbes, at sekretariaterne har til huse i kontorfællesskaber med flest mulige øvrige relevante lokale aktører, der kan bidrage til en større viden og samarbejde om bydelens udvikling.

Derudover vil forvaltningen samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne om at trimme antallet af overlappende netværksgrupper og implementere en struktur og arbejdsgang i alle netværk, som skaber klare rammer om fordeling og ansvar. Det handler f.eks. om: etablering af tovholderfunktioner, udarbejdelse og opfølgning på dagsordner, løbende afholdelse af relevante workshop eller kurser til udviklingsarbejde og kompetenceløft samt mentorordninger for nyansatte. Med hensyn til kursusafholdelse, vil forvaltningen have særlig fokus på forløb, der kan styrke arbejde med københavnerrinddragelse. Arbejdet handler også om at tilvejebringe makkerordninger for løbende faglig sparring og opbygning af socialt fællesskab på tværs af de små sekretariater.

Forvaltningen vil i arbejdet så vidt muligt tage hensyn til de sekretariater, der har færrest ressourcer og betjener to lokaludvalg. Den nævnte revitalisering af lokaludvalgssekretariaternes samarbejde er allerede sat i gang og vil være på plads inden konstitueringen af nye lokaludvalg 2022.

6.1.4. Faglig bistand til lokaludvalgssekretariaterne

Lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariaternes arbejde understøttes af Økonomiforvaltningen på områder inden for bl.a. økonomi og jura.

Økonomiforvaltningen vil inden konstituering af nye lokaludvalg, i samarbejde med lokaludvalgssekretariaterne, undersøge, om der er arbejdsgange, der kan forbedres og vejledninger der kan

udarbejdes med henblik på at optimere sekretariaternes forudsætninger for rådgivning og betjening af lokaludvalgene. Det kan både være ift. økonomi, regnskab og juridisk betjening, men også f.eks. videndeling om indgange og arbejdsgange ift. beslutningsprocesser i udvalgene og Borgerrepræsentationen.

6.2 Opsamling på tilpasninger vedr. administrativ organisering

Økonomiforvaltningen forventer, at de foreslåede tilpasninger om: klarere ansvars- og kompetencefordeling mellem lokaludvalg, lokaludvalgsformænd og lokaludvalgssekretariater, udbredelse af succesfulde metoder og arbejdsgange mellem de enkelte sekretariater samt et eftersyn af Økonomiforvaltningens understøttelse af lokaludvalgenes arbejde vil medføre en højere motivation, faglighed og videndeling i lokaludvalgssekretariaternes arbejde til gavn for lokaludvalgenes københavnerinddragelse og arbejde i bydelene.